

Ivan Janez DOMITROVIČ

osebnost mojega kraja

(raziskovalna naloga – zgodovina, biografija)

Avtorji:

Sonja DROFENIK, 6.b

Iza VODENIK, 7.a

Jan VODENIK, 7.a

Mentorica:

Jana DRAKSLER, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2016

KAZALO

	stran
KAZALO SLIK	3
POVZETEK	5
UVOD	6
OTROŠTVO	7
ŠOLANJE	12
SLUŽBENA POT	20
POKOJ	57
DRUŽINA	59
NAGRADE IN PRIZNANJA	66
DRUGI O IVANU JANEZU DOMITROVIČU	68
ZAKLJUČEK	78
ZAHVALA	79
VIRI IN LITERATURA	80

KAZALO SLIK

slika številka

1	IVAN JANEZ DOMITROVIČ PRED »SVOJO« ŠOLO (2013)
2	MLADI RAZISKOVALCI PRI IVANU JANEZU DOMITROVIČU (2016)
3	ROJSTNA VAS DORNAVA (vir: V. Kajzovar – Ingoličeva ptujska leta)
4	MATI ALOJZIJA MED SLUŽBOVANJEM V MARIBORU (1938)
5	NASLOVNICA INGOLIČEVEGA ROMANA LUKARJI (1936)
6	OČE JOŽE (1950)
7	ZABUKOVICA (vir: Wikipedija)
8	RUDNIŠKI VOZIČEK, RAZSTAVLJEN V RUDARSKEM MUZEJU V GRIŽAH
9	KASAZE (vir: I. Dolinar – Vaška skupnost Kasaze)
10	VSI BRATRANCI IN SESTRIČNE Z BABICO V LUKARIJI (1962)
11	MED MAMINIM OBISKOM V BOLNIŠNICI V LJUBLJANI (1956)
12	PESEM, V KATERI JE OBUDIL SPOMNIL NA OČETA (1960)
13	ENA OD OBJAVLJENIH PESMI (1960)
14	UDELEŽENCI PRIREDITVE POKAŽI KAJ ZNAŠ (1959)
15	NAGRAJENI PRISPEVEK O POKLICNI ODLOČITVI (1961)
16	OSMOŠOLCI NA IZLETU NA LOVSKI KOČI (1960)
17	MED OBIRANJEM HMELJA V SAVINJSKI DOLINI (1961)
18	BODOČI UČITELJ Z MAMO PRED DOMAČO HIŠO (1962)
19	NA SMUČARSKEM TEČAJU NA KOPAH (1964)
20	DIJAKI PETEGA LETNIKA UČITELJIŠČA S PROFESORJI (1966)
21	NA NEDELJSKEM SPREHODU ŠTUDENTOV V MESTNEM PARKU MARIBOR (1967)
22	VAJE ZA ENEGA OD RECITALOV (1980)
23	KOLEKTIV NA ENI OD STROKOVNIH EKSKURZIJ (1978)
24	KOLEKTIV OŠ I. CELJSKE ČETE (1980)
25	OB SLOVESU OD KOLEKTIVA OŠ I. CELJSKE ČETE (1981)
26	MED POZDRAVNIM GOVOROM OB 20. OBLETNICI ŠOLE NA DOBRNI (1981)
27	PRVI BOLŠJI SEJEM NA DOBRNI (1987)
28	MED SMUČARSKIM TEČAJEM NA ROGLI (1982)
29	NOVINARKA KSENIJA VORŠNIK POROČA ZA RADIO DOBRNA (1992)
30	MED PRVIM VEČEROM GLASBE V JAMI BIERKELLER (1994)
31	TUDI MALČKI SO MU Z ZANIMANJEM PRISLUHNILI (1986)
32	OB VISOKEM JUBILEJU JE VOŠČIL KRAJANKI MARIJI PUŠNIK (1993)
33	UČENCEM JE DOBER TEK VOŠČIL TUDI RAVNATELJ (1989)
34	EDEN OD EKSPERIMENTALNIH RAZREDOV OB ZAKLJUČKU LETA (1988)
35	SIMBOLIČEN PRIKAZ VRNITVE NA III. OŠ (1996)
36	INTERVJU, OBJAVLJEN V ŠOLSKEM ČASOPISU ALO ALO (1994)
37	MED POTEPOM PO BAVARSKI (2000)
38	PROJEKT 3 X 3 – NA ENI OD DELAVNIC (2004)
39	ZIMSKA ŠOLA V NARAVI NA GOLTEH (2012)
40	ILUSTRATOR UROŠ HROVAT SE PREDSTAVI MLADIM BRALCEM (2011)
41	MED PREDSTAVITVIJO PRAVLJIČARKE MIRE ZELINKE IN OTROŠKIH ILUSTRACIJ (2008)
42	ČLANEK O ODPRTJU NOVIH PROSTOROV (1999)
43	NOVA IGRALA V OAZI SREDI BETONA (2004)
44	ZAHVALNO PISMO AMBASADORKE PORTUGALSKE (2010)
45	Z GOSTI Z IRSKE PRED NJIHOV STOJNICO (2009)
46	KOLAŽ IZVIRNIH KRAVAT
47	OBJAVA V NOVEM TEDNIKU (2007)
48	PRISPEVEK O MEDNARODNEM PROJEKTU (2007)
49	NA KONFERENCI NEAC V PORTALEGRU – PORTUGALSKA (2006)
50	MED VODENJEM TUJIH GOSTOV PO CELJU (2007)

51	MED OBISKOM VASI Z NAJDALJŠIM IMENOM V EVROPI – WALES (2013)
52	Z RUMIJEM – NAJLJUBŠIM UČENCEM V WALESU (2013)
53	PRVOŠOLČKOM SE JE ZNAL VEDNO PRIBLIŽATI (2013)
54	JANI V SVOJI PRILJUBLJENI PISARNI (okrog 2011)
55	MED ENIM OD POHODOV NA RESEVNO (okrog 2010)
56	TOLE BO PA KAR ŠKODA RAZREZATI (2006)
57	UČENCI SO SE RAVNATELJU ZAHVALILI ZA VSE (2013)
58	ŠE ZADNJI PLES Z DEVETOŠOLKO (2013)
59	KOLEKTIV III. OŠ CELJE LETA 2011
60	MED PREDSTAVITVIJO PESNIŠKE ZBIRKE GOSPE JUSTIN (2014)
61	UVODNE MISLI NA SPLETNI STRANI DRUŠTVA (2016)
62	MED PREDSTAVITVIJO PESNIŠKE ZBIRKE GOSPE HOJNIK VERDEV (2014)
63	MED VODENJEM LITERARNEGA VEČERA V KS LAVA (2016)
64	NA NOVOLETNEM SPREJEMU CELJSKEGA LITERARNEGA DRUŠTVA (2016)
65	POROČNA FOTOGRAFIJA (1072)
66	DRUŽINSKA FOTOGRAFIJA POSNETA V PELIKANOVEM ATELJEJU (2005)
67	MAŠKARADA PRI DOMITROVIČEVIIH (2013)
68	RAD SE TUDI REKREIRA – NA BOWLINGU (2010)
69	PO PRIREDITVI V CELJSKI KULTURNICI (2013)
70	NA SVOJI VERANDI (2013)
71	NA EVINI POROKI V INDIJI (2012)
72	NAJSTAREJŠI VNUK JURIJ Z DEDKOM (2008)
73	VNUKINJA ZALA IN ARYA NA POTI K MIŠKU KNJIŽKU (2015)
74	NAJMLAJŠI VNUK VITAN MED PRVIM OBISKOM PRI DEDKU (2015)
75	PLAKETA ZA USPEŠNO SODELOVANJE Z GASILSKIM DRUŠTVOM (1985)
76	ZLATA PLAKETA ZA SODELOVANJE S KS DOBRNA (1991)
77	MED PODELITVIJO PRIZNANJA ZA SODELOVANJE S KS CENTER CELJE (2013)
78	MLADI RAZISKOVALCI MED PREBIRANJEM GRADIVA (2016)

* Fotografija na naslovnici: PRVI ŠOLSKI DAN LETA 2012 (fotografija je last g. Aleksandra Verhovška)

POVZETEK

Ivan Janez Domitrovič – Jani se je rodil v Lukariji na Ptujskem polju. Kasneje se je preselil v Savinjsko dolino in se, ko si je ustvaril družino, preselil v Celje ter postal Celjan.

V Savinjski dolini je preživel srečno otroštvo, čeprav ga je, po zgodnji očetovi smrti, mati vzgajala sama. S svojo ljubečo a trdo roko je izoblikovala njegov trden in pokončen značaj.

Ljubezen do knjig in znanje, ki ga je pridobival iz njih, so ga popeljali v učiteljske vode. Svoj poklic je čutil kot poslanstvo. Ljubezen do literature in stroga slovnična pravila je učencem vcepljal na njemu lasten način. Mnogi njegovi učenci so to ljubezen črpali v velikih količinah in nekaterim je ta ljubezen pomagala tudi pri oblikovanju poklicne poti.

V času ravnateljstva na Dobrni in na III. OŠ v Celju se je aktivno vključil v oblikovanje novosti in sprememb v šolskem sistemu, skušal je šolo približati učencem in staršem ter postaviti trdne temelje uspešni slovenski šoli. Z vključevanjem v mednarodne projekte je številnim učencem približal svet in poskrbel, da so se s kvalitetami našega šolskega sistema seznanjali ljudje v številnih tujih državah.

V tretjem življenjskem obdobju pa, kot predsednik Celjskega literarnega društva, aktivno skrbi za njegovo bogato delovanje.

slika 1: IVAN JANEZ DOMITROVIČ PRED »SVOJO« ŠOLO
(fotografija je iz Novega tednika; 10. 10. 2013; letnik 68, številka 45)

UVOD

Ko smo se odločili za izdelavo raziskovalne naloge, smo želeli dodati svoj kamenček v mozaiku raziskovalnih nalog na temo Osebnost mojega kraja, ki jih na naši šoli izdelujemo že vrsto let.

Pri izbiri osebnosti nam je pomagala naša mentorica, ki nam je povedala, da je g. Ivan Janez Domitrovič dolga leta krojil pedagoško delo na celjskem. Ker je pred kratkim zaključil svoje pedagoško poslanstvo in se upokojil in ker v letu 2016 praznuje sedemdesetletnico, smo se odločili, da predstavimo njegovo življenje in delo.

Po uvodnih formalnostih, ki jih je opravila naša mentorica, smo se lotili dela.

Seznani smo se z različnimi oblikami raziskovalnega dela, kot so: intervjuvanje in anketiranje, zbiranje in urejanje literature in slikovnega materiala, fotografiranje in delo z računalnikom.

Predpostavili smo:

- da je g. Ivan Janez Domitrovič v pedagoških krogih pustil določene sledi, čeprav je sam prepričan, da v svojem življenju ni naredil nobene res velike široko odmevne stvari,
- da je vsak mozaik, ki je sestavljen iz majhnih delčkov, lahko veličasten – tako tudi življenjski mozaik gospoda Ivana Janeza Domitroviča,
- da je v Celju pustil dovolj velik pečat, da je bila naša izbira, da ga predstavimo kot osebnost našega kraja, pravilna.

Prebiranje časopisnih člankov, starih kronik in knjig ter številni intervjuji, predvsem pa osebna srečanja z gospodom Ivanom Janezom Domitrovičem, so nas navdušili, saj so nam odkrivali skrivnosti iz življenja učitelja in ravnatelja, ki je svoje delo opravljal kot poslanstvo, z navdušenjem in s srcem.

Ob koncu smo ugotovili, da je bila naša odločitev, da kot osebnost mojega kraja predstavimo gospoda Ivana Janeza Domitroviča, pravilna, saj je v mnogih srcih zasadil ljubezen do domače besede in v pedagoških krogih pomagal pri oblikovanju številnih novosti v pedagoškem procesu. Zagotovil pa je tudi, da so mnogi udeleženci mednarodnih projektov spoznali lepote naše domovine in jih ponesli v svet ter spoznavali kvaliteto našega šolskega sistema, ki so jim ga predstavljali v tujini ali na naših šolah.

slika 2: MLADI RAZISKOVALCI PRI IVANU JANEZU DOMITROVIČU
(januar 2016; fotografija je last raziskovalcev)

OTROŠTVO

Ivan Janez Domitrovič (Jani) se je rodil 23. junija 1946 v Dornavi kot edini otrok Jožeta Domitroviča in njegove žene Alojzije, rojene Klemenčič.

Dornava je bila vasica na Ptujskem polju in hkrati središče Lükarije, pokrajine, v kateri so pridelovali slovensko avtohtono sorto rdeče čebule (lük) in z njo zasloveli širom Slovenije in preko meja, saj so jo dobro prodajali po vsej Sloveniji, pa tudi v Krapini, v Varaždinu in celo na Dunaju.

Jani sam trdi, da je po rodu Lükar.

slika 3: ROJSTNA VAS DORNAVA
(fotografija je iz knjige Vladimirja Kajzovarja: Ingoličeva ptujska leta)

Mati Alojzija je bila hči viničarja. V mladosti je kot služkinja službovala pri bogati družini v Mariboru, kasneje pa se je ukvarjala s pridelavo čebule. Kot poljska delavka je delala pri bogatih kmetih, ki so ji za plačilo dali kos zemlje, na kateri je zase pridelovala čebulo.

slika 4: MATI ALOJZIJA MED SLUŽBOVANJEM V MARIBORU
(leta 1938; fotografija je last g. Domitroviča)

Življenje Lūkarjev, Janijevih prednikov, je lepo opisal Anton Ingolič v svojem delu Lukarji: »... Pod Lajhovko je ležalo vsa Lukarija, le tu in tam obrasla z gozdovi, sicer pa pokrita z njivami in travniki ter preprežena z belimi cestami, rjavimi poljskimi kolovozi in potmi, skoraj razpolovljena po železniškem tiru in obljudena s številnimi vasmi. Lukovci so ležali takoj onstran Blatnice. Lajhovki se je zdelo, da bi ji bilo treba samo iztegniti roko, pa bi lahko dosegla vedro pri katerem koli vodnjaku v vasi. Skoraj na sredini vasi se je širil prostoren trg, na njegovem gornjem koncu se je dvigala soha Marije z Jezuškom v naročju; naokoli je stalo nekaj večjih hiš: šola, domačija Lajhovkinega brata, župana Tina soka, in tik nje Vršičeva gostilna. Sploh so ob cesti gospodarile večje in bogatejše hiše, dalje stran pa so se skrivale med sadnim drevjem lesene ali »butane« in s slamo krite koč. Kak streljaj od trga se je dvigala cerkev z visokim stolpom in župniščem. Nedaleč zunaj vasi pa je gospodoval mogočni, a od starosti že razpadajoč grad številnimi gospodarskimi poslopji.

Polja so bila še prazna, ko je Lajhovka prispela do Sokove njive, kjer je imela v najemu ogon zemlje. "Seveda, sinoči so jedli, pili in divjali, zato ne morejo iz postelj," je godrnjala in začela šteti grede, da bi našla svojo. Prvo od leve je dobila Drejčeva hčerka Ivanka, drugo Andrej, tretjo Blaž, četrto Drejč, peto Ana, šesto ona, naslednje pa je Sok posadil zase.

Lajhovka si ej najprej natanko ogledala gredo, za katero bo morala k Soku še devetnajst dni na delo, in jo primerjala z drugimi na levi in desni.

"Da ga ni sram, Soka! Tam spodaj je vendar ožja," je zagodrnjala.

Nejevoljna je vzela vrečo in si nasula v predpasnik lukca, se prekrizala in vzdihnila: "V božjem imenu!" ter začela saditi.

Sonce se je dvigalo. Njive so počasi oživljale. Prihajale so ženske in zasajale grede, ki so jih dobile od premožnih kmetov "na odsluž": pognojeno in zorano gredo za dvajset do petindvajset težakov.

Prva za Lajhovko je prišla Ana s Tuniko, drobnim, trinajstletnim dekletcem. Postavila je košaro pred svojo gredo k Lajhovkini vreči.

"Najprej bomo tvojo!"

Kmalu potem je prišel Drejč z ženo in Blažem. "Soka ne bo, čeprav je obljubil," je dejala Lajhovka, ko o odhajali na Anino gredo. "Če pride, ga pošteno izpovem. Na spodnjem koncu mi je odjedel za dobro brazdo." "Tudi zorano in povlečeno ni, kakor bi bilo treba," je pripomnil Drejč.

"Kaj hočemo? Hvala bogu, da nam je sploh kaj dal," je zavzdihnila Drejčeva žena Ivanka, tiha, skromna ženska. "Meškovi in Hergovi niso mogli dobiti niti pedi zemlje."

"Zdaj, ko se luk dobro prodaja, noče nihče dati zemlje, včasih pa so nam jo vsiljevali," je menila Ana.

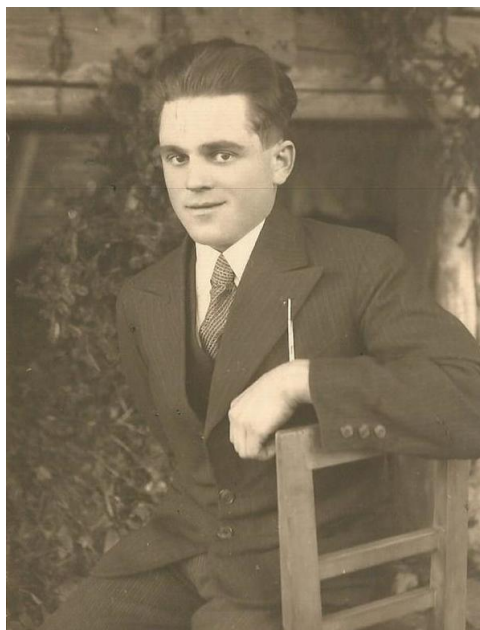
"Kdo ima več dobička?" se je razvnel Drejč. "Za teh šest ogonov dobi Sok stodvajset težakov, za vožnje in oranje prav toliko, to se pravi, da mu ni treba dati za delavce niti vinarja. Koliko pa dobimo mi za luk z ene grede? No, ko bi lahko doma prodali, bi še šlo. A če hočeš kaj dobiti zanj, ga moraš peljati v Maribor, Celje ali še dlje. Izposoditi si moraš konja in voz in za vsak dan opraviti devet težakov, poleg tega pa še stradati, če hočeš prinesiti domov kakšno krono!"

"Kaj boš ti tožil!" se je oglasila Ana. "Vi zlahka opravite težake, ko vas je mnogo pri hiši. In še orglanje ti nekaj vrže! Kaj pa jaz, ki sem sama! Za koč in pet ogonov moram šestdeset dni v graščino, k Soku za gredo dvajset, k botri Hani za oranje, voz in konja tudi kakih trideset, več lepih dni pa tako ni." ...« (Anton Ingolič; Lukarji; Zbirka Naša beseda – Anton Ingolič, zbrana dela – I. del; Mladinska knjiga, Ljubljana, 1970; strani 19 – 21)

slika 5: NASLOVNICA INGOLIČEVEGA ROMANA LUKARJI
(roman je izšel leta 1936, Maribor;
fotografija je iz knjige Vladimirja Kajzovarja: Ingoličeva ptujska leta)

Oče, Jože Domitrovič, je živel v vasi Dekmanca pri Bistrici ob Sotli. Med drugo svetovno vojno je bila njegova družina izseljena v Avstrijo. Po vojni v Dekmanci ni imel več doma, zato se je s prijateljem odpravil v Lükarijo, kjer je spoznal mlado Alojzijo. Zaljubila sta se in čez leto dni se jima je rodil sin Ivan Janez.

slika 6: OČE JOŽE
(1950; fotografija je last g. Domitroviča)

Oče Jože je kmalu dobil službo v rudniku rjavega premoga v Zabukovici pri Žalcu. Ker ločeno življenje ni bilo prijetno, sta se Jani in mati, ko je bilo Janiju dve leti in pol, preselila k očetu v Zabukovico, kmečko vas z rudarskim naseljem.

slika 7: ZABUKOVICA

(fotografija je s spletne strani Wikipedija (Zabukovica); 15. 2. 2016)

V rudniku so v vodoravnih rovih pridobivali kakovosten rjavi premog. Zaradi zapletene geološke zgradbe je bilo pridobivanje težko in drago.

Delo v rudniku je bilo izredno zahtevno in nevarno, saj se je med delom zgodilo veliko nesreč. Žal tudi takšne s smrtnim izidom. Ena največjih nesreč, ki ji je botrovala eksplozija v rudniku, je bila avgusta 1946 in je zahtevala kar sedemnajst življenj.

V eni od naslednjih nesreč je življenje izgubil tudi Jože Domitrovič, Janijev oče. Vitel, ki je skrbel za nemoteno delovanje rudniškega vozička, se je strgal, voziček je iztiril in podrl stebre, ki so podpirali rov. Strop je popustil in pod seboj pokopal mladega rudarja.

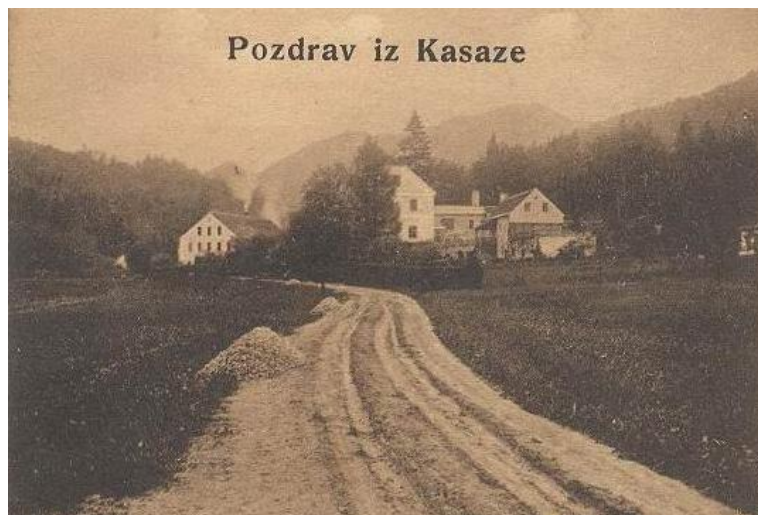

slika 8: RUDNIŠKI VOZIČEK, RAZSTAVLJEN V RUDARSKEM MUZEJU V GRIŽAH

(fotografija je s spletne strani Rudarskega muzeja v Grižah; 22. 2. 2016)

Tako sta Jani in mama ostala sama. Mati je za borno plačilo pomagala pri bogatih kmetih in vzgajala svojega edinca. Kljub temu da nista živela v izobilju, je Jani preživel srečno otroštvo ob vzgoji preproste ženske, ki je imela neizmerno voljo in, po Janijevih besedah, zdravo kmečko pamet. Jani je prepričan, da je mati s svojo ljubečo trdo roko izoblikovala njegov značaj.

Ko je bilo Janiju enajst let, sta se z mamo preselila v Kasaze. Postala sta podnajemnika na srednje veliki hribovski kmetiji. Mati je morala v zameno za bivanje in življenje na kmetiji le to obdelovati in skrbeti tudi za živino. Tako je Jani moral poprijeti tudi za kmečka opravila. Kosil je travo, krmil govedo in svinje ter se potil ob sušenju sena in delu na njivah. Takrat sta se mu oblikovala spoštovanje do kmečkega dela in ljubezen do zemlje. Še danes mu stik z zemljo predstavlja posebno zadovoljstvo. Kljub vsemu pa ga mati ni nikoli preveč obremenjevala z delom.

slika 9: KASAZE

(fotografija je z naslovnice knjige Ivana Dolinarja: Vaška skupnost Kasaze; Žalec; 2013)

Jani je večkrat z veseljem obiskal tudi sorodnike na Dravskem polju, kjer je živela njegova babica. Rad je spoznaval življenje otrok v Lükariji in se družil s svojimi vrstniki ter se ukvarjal z mlajšimi bratranci in sestričnimi, ki jih je vedno znal uspešno motivirati za igro.

slika 10: VSI BRATRANCI IN SESTRIČNE Z BABICO V LUKARIJI

(1962; Jani, najstarejši vnuk, kuka izza babice – drugi z leve; fotografija je last g. Domitroviča)

ŠOLANJE

Jani je začel obiskovati OŠ Griže, ko sta z materjo še živela v Zabukovici. Ko je obiskoval prvi razred, so v šoli pisali še na tablice in črke, ki si jih Jani kar nekako ni mogel zapomniti, brisali z gobico. Črke so mu v prvem razredu povzročale velike težave. Šele, ko je bil zaradi svojih težav kaznovan, se je, z veliko vztrajnostjo, v enem popoldnevu naučil vse črke, ki so jih do takrat spoznali. Od takrat s črkami ni imel več težav.

Po preselitvi v Kasaze bi moral zamenjati tudi šolo, a tega ni želel. Kljub temu da je imel do šole v Grižah dobro uro in pol hoda, je ostal na šoli in vsak dan pešačil do šole. Večkrat ga je bilo med potjo strah, predvsem ko je bila tema. Zato mu je družbo do najbližjega sošolca delal domači pes Rolfi. Pot v šolo je bila zahtevna tudi pozimi, ko je bilo snega do kolen in je moral najprej narediti gaz do vasi.

Domov se je vračal okrog pol tretje ure. Takrat je bil že precej lačen in spominja se, da je pri sošolcu pogosto prosil za kruh, saj v nižjih razredih v šoli še niso imeli organizirane malice. Šele v sedmem in osmem razredu so imeli v šoli organizirano malico – kos kruha in rumeni sir iz Unra paketov. Poleg so dobili čaj ali mleko v prahu. Jani se spominja, da so tudi sami pomagali pri pripravi malic, saj so pridno nabirali šipkove plodove, ki so jih kasneje v šoli posušili in iz njih kuhali čaj.

Med potjo od šole do doma se je pripetil tudi eden najbolj bolečih dogodkov v Janijevem življenju. Ko mu je bilo dobrih deset let, se je s sošolci vračal iz šole v Grižah proti Zabukovici. Med potjo jih je, tik pod vasjo, dohitel štirinajstletni Zabukovčan, ki je obiskoval nižjo gimnazijo v Žalcu. Deček je bil znan kot vzgojno problematičen otrok. V šoli je ukradel zračno puško in se z njo bahal. Ob srečanju s skupino mlajših učencev je začel streljati po njih. Jani se je skril za sošolca. Ker je sošolec počepnil, je metek iz zračne puške Janija zadel v levo oko. Še danes se spominja silnih bolečin in pa materine skrbi. Mati ga je odpeljala v bolnišnico in že naslednji dan je pristal na operacijski mizi na očesnem oddelku bolnišnice v Ljubljani. V bolnici je preživel tri mesece. Z operacijo so mu sicer rešili oko, a so mu lahko ohranili le 30% vida. Zrklo poškodovanega očesa se je počasi pričelo pomikati v levi zgornji kot in, kot posledica tega, je ostalo škiljenje. Ker je bila mati povzročiteljica nesreče lokalna politična funkcionarka, so vso stvar »pometli pod preprogo«, saj Janijeva mati ni znala in zmogla poiskati pravice. Za vse prestane bolečine in vse tegobe, ki so bile povezane z nesrečo, je dobil le skromno odškodnino. Spominja se, da si je pri osemnajstih letih, brez mamine vednosti, za celotno odškodnino kupil gramofon, ki pa mu je odprl svet zabavne glasbe, ki ga je nato spremljala celo življenje. Tako je tudi ta neljubi dogodek nekako pomagal širiti Janijevo kulturno obzorje.

slika 11: MED MAMINIM OBISKOM V BOLNIŠNICI V LJUBLJANI
(1957; Jani je drugi z desne; fotografija je last g Domitroviča)

Kljub težavam z vidom je Jani kmalu odkril skrivnosti, ki so jih razkrivale knjige. V petem razredu mu je skrivnosti domače in tuje literature razkrila mlada učiteljica slovenskega jezika, gospa Erna Kremenšek. Rad je poslušal njene predstavitve literarnih del in pričel z veseljem posegati po knjigah, ki jih je vedno raje bral. Zanj so knjige postale kot droga.

Vsi pogovori na poti v šolo in iz nje so se pričeli vrteti okrog prebranih knjig. Najraje je prebiral knjige Karla Maya. Predvsem zgodbe o Vinetouju in Lovci na sužnje. Navdušen je bil tudi nad knjigo Julesa Verna Otroka kapitana Granta, saj je v njej lahko spoznaval svet, ki ga ni poznal in mu je buril izredno domišljijo.

Takole se njegovih bralnih uspehov spominja učiteljica Erna Kremenšek: »Prišlo je šolsko leto 1957/1958, ko sem na OŠ Griže slovenščino poučevala tudi v petem razredu. Med učenci je bil tudi Jani Domitrovič – deček, ki ga je slovenski jezik zelo zanimal. Rad je veliko bral. O vsebini prebranih knjig in pisateljih, ki so knjige napisali, je veliko pripovedoval svojim sošolcem. Tudi pri kakšnem zapisu domačega branja, ki ga je bilo potrebno opraviti, jim je rad priskočil na pomoč. Z veseljem sem spodbujala njegovo strast do branja in prebranih zgodb in upam, da mu ni bilo nikoli žal, da je zaradi Erne študiral slovenski jezik, kar zelo rad poudari, meni pa s tem polepša kakšen dan.«

Mati Janija ni obremenjevala s kmečkimi opravili. Vedno mu je puščala dovolj časa za učenje. Veliko se je učil zemljepis in zgodovino, saj sta mu predmeta odkrivala mnoge skrivnosti sveta. Pri slovenščini je bil dober, ker je veliko bral. A, če je mati videla, da bere knjige, je pogosto rekla, da ima očitno preveč časa in lahko postori kakšno dodatno delo. Zato je večkrat bral na skrivaj, tudi ob svečah. Njegov življenjski moto je vedno bil, da je branje največja in najenostavnejša pot do izobrazbe in do širitve znanja.

Po odhodu učiteljice Kremenškove je poučevanje slovenščine prevzela učiteljica Marica Kotnik Šipeč. Ker je videla, da je Jani nadarjen za slovenski jezik, ga je pričela spodbujati tudi pri lastnem literarnem ustvarjanju. Jani je v sedmem razredu začel pisati pesmi, ki jih je pošiljal na uredništvo Celjskega tednika, kjer so jih večkrat tudi objavili v rubriki Za male bralce, ki jo je urejala gospa Ivica Burnik.

Moj očka

Moj očka je bil vedno vesel,
pesmi vesele je pel,
Poljubil me je na čelo,
ko odhajal je v rudnik na delo.

A čuj! Nekega popoldneva
zatuli prav glasno sirena,
začuje se krik, ki otožno zveni,
da v žilah nam kri zledeni.

To bil je krik mojega očeta.
Življenje, ki ga je ljubil tako,
iz srca mu je iztrgalo črno zlato.

Janez Dimitrovič,
Zabukovca 97, Griže

slika 12: PESEM, V KATERI JE OBUDIL SPOMNIN NA OČETA
(Celjski tednik, 8. 4. 1960; letnik 13, številka 14)

Junak Mihec

Ko vrača Mihec iz kina se domov,
v mislih mu vse polno je strahov,
Naenkrat, čuj, v grmu nekaj počí
in Mihcu srček v hlače skoči.

Požene se v hiter dir,
kot bi ga strašil sam hudir.
V resnici pa bila je — sova,
vračaje z nočnega se lova.

Ko domov priteče,
mami nič ne reče,
Le bratcu se pohvali,
da so mu palčki nagajali.

Janez Dimitrovič,
Zabukovca 97,
Griže

slika 13: ENA OD OBJAVLJENIH PESMI
(Celjski tednik, 9. 12. 1960; letnik 13, številka 49)

Zaradi objavljenih pesmi, ki jih je večkrat recitiral tudi na šolskih proslavah, je na šoli postal zelo popularen. Tudi na prireditvi Pokaži kaj znaš, ki so jo organizirali v šoli, je recitiral svoje pesmi.

slika14: UDELEŽENCI PRIREDITVE POKAŽI KAJ ZNAŠ
(leta 1959; fotografija je last g. Domitroviča; Jani stoji pod oknom v sredini zadnje vrste)

Njegovi popularnosti je botrovalo tudi sodelovanje pri lutkarskem krožku. Pri krožku je do izraza prišel njegov smisel za delo z mlajšimi učenci. Ta njegov dar so opazili tudi učitelji in pričeli so ga spodbujati, da bi se odločil za učiteljski poklic.

Ker je bil sin rudarja, je, po neki tradiciji, veljalo, da bo tudi on rudar. A Jani je želel postati učitelj, saj ga je delo z mladimi veselilo. Z mamo sta sprejela sklep, da bo postal učitelj. A pot do izpolnitve želje je bila dolga, saj je moral najprej uspešno opraviti sprejemni izpit.

V šoli je bil prav dober učenec. Poln navdušenja se je odpravil na sprejemni izpit. Vse predmete je opravil z odliko, zalomilo pa se je pri matematiki. Izpita iz matematike ni opravil in njegove sanje so se razblinile.

Ko je prišel domov, je mami ves žalosten povedal, da ni opravil sprejemnega izpita. Takrat se je mati odločila, da bo pač postal rudar in že naslednji dan sta odšla v Velenje, kjer se je Jani vpisal v rudarsko šolo. Na šoli so ga bili zelo veseli, saj niso imeli veliko učencev s tako lepim učnim uspehom.

Jani pa ni bil preveč navdušen nad tem, da bi postal rudar. Odločil se je, da bo poskusil uspešno opraviti popravni izpit na sprejemnem izpitu. Na skrivaj si je dobil inštruktorja za matematiko. To je bil Fric Dosedla, dijak petega letnika učiteljskega.

Isti dan je imel v Celju popravni izpit iz matematike in zdravniški pregled za rudarsko šolo v Velenju. Ko je prispel v Žalec, je bil v dilemi kam naj gre. Odločil se je za pot v Celje, kjer je uspešno opravil popravni izpit iz matematike in si s tem odprl vrata v svet učiteljstva.

Ko se je vrnil domov, ga je mati, ki je mislila, da je bil na zdravniškem pregledu v Velenju, vprašala, če je zdrav. Takrat ji je zaupal, da je šel v Celje, kjer je opravil popravni izpit in bo tako lahko postal učitelj. Materin komentar je bil: »Ti že veš, a glej, da ne boš neuspešen in boš šolo končal.« Tudi mati je bila ponosna, da bo sin postal učitelj.

O tej svoji poklicni odločitvi je napisal tudi literarni prispevek, ki je bil nagrajen in objavljen v Celjskem tedniku.

slika 15: NAGRAJENI PRISPEVEK O POKLICNI ODLOČITVI
(Celjski tednik, 29. 9. 1961; letnik 14, številka 37)

Bil je prvi učenec na šoli, ki je za svoj literarni prispevek dobil denarno nagrado. Njegova učiteljica je bila nanj zelo ponosna in sama mu je prišla domov povedat in mu čestitat za osvojeno nagrado.

Na uredništvu Celjskega tednika pa so mladim nagrajencem pripravili še posebno presenečenje. Nagrade in spominske knjige jim je osebno podaril takrat najboljši športnik Jugoslavije, atlet Stanko Lorger, kar je bilo za mlade literate še posebna spodbuda za nadaljnje ustvarjanje.

slika 16: OSMOŠOLCI NA IZLETU NA LOVSKI KOČI
(leta 1960; Jani je četrti z leve v prvi vrsti; fotografija je last g. Domitroviča)

Svojih osnovnošolskih let se Jani takole spominja: »Oh, svet je bil takrat eno samo veliko igrišče. Sam sem imel srečo, da sem živel na deželi, do šole pa sem moral hoditi uro in pol peš. Na poti pa – lahko si predstavljate – smo marsikaj doživeli. To pomeni, da sem za pot v šolo in nazaj potreboval več kot tri ure na dan, zato je bila to neke vrste vsakodnevna ekskurzija. Vsak dan posebej je bila ena velika dogodivščina. Celo randije smo imeli na poti.« (Dobro jutro; 25. september 2004; Oaza sredi betona)

Po končani osnovni šoli je Jani odšel na šolanje v Celje. Ker so bile domače razmere skromne, je tudi sam poskrbel za zaslužek. Med počitnicami je v Savinjski dolini obiral hmelj in tako prispeval k družinskemu proračunu.

slika 17: MED OBIRANJEM HMELJA V SAVINJSKI DOLINI
(leta 1961; pri Jurak; fotografija je last g. Domitroviča)

Kljub temu, da je sprejemni izpit iz glasbe opravil z odliko, se je med petletnim šolanjem na učiteljišču moral spopasti tudi z igranjem instrumenta. Lahko je izbral med klavirjem in violino. Ker se je violine bal, je izbral klavir. Je pa občudoval sošolce, ki so igrali violino. Sam meni, da je bilo njegovo igranje klavirja »čista katastrofa« in zaradi tega po končanem šolanju ni nikoli več sedel za klavir.

Še vedno je rad in veliko bral. Veliko se je ukvarjal tudi s filmskim gledališčem in z raznimi literarnimi prireditvami.

Mag. Vid Marcen, kasnejši ravnatelj glasbene šole v Celju, se takole spominja njunega sodelovanja na učiteljišču: »Z Janezom sva se prvič spoznala daljnega leta 1961, ko se je, eno leto za menoj, vpisal na takratno celjsko učiteljišče, petletno srednjo šolo.

Tisti čas je prevladovalo mnenje, da se na to šolo vključujejo največ učenci iz kmečkih in delavskih okolij. Morda smo le-ti res imeli nekoliko skromnejše predznanje kot učenci centralnih šol, odlikovala pa nas je skromnost, delavnost in neverjetna želja z znanjem nadoknaditi, dohiteti in celo prehiteti raven dijakov drugih srednjih šol, denimo gimnazij. Vsebinsko bogat in raznolik učni program učiteljišča nam je omogočil solidno izobrazbo in tudi vsesplošno osebnostno rast.

Vse to nas je očitno zaznamovalo skozi celotno delovno dobo, tako v smislu nadpovprečne aktivnosti, pozitivne ambicioznosti in tudi delovne uspešnosti.

Tudi Janez Domitrovič je na učiteljišču kaj kmalu opozoril nase s svojo delavnostjo, izjemnim odnosom do literature, do slovenskega jezika in do vrednosti umetniške besede. Med sošolci in nami, njegovimi prijatelji, je bil priljubljen kot veder in družaben fant, ki je s svojimi domiselnimi in iskrivimi idejami že vidno nakazoval uspešno življenjsko pot.« (Iz knjige Zate Ivan Janez Domitrovič – Jani Džimi, ki so jo Janiju ob upokojitvi podarili ravnatelji celjskih osnovnih šol; 2013).

slika 18: BODOČI UČITELJ Z MAMO PRED DOMAČO HIŠO
(leta 1962; fotografija je last g. Domitroviča)

Na učiteljišču so imeli tudi tečaje smučanja, na katerih je Jani nabiral smučarsko znanje, ki mu je kasneje prišlo zelo prav, saj je postal uspešen učitelj smučanja.

slika 19: NA SMUČARSKEM
TEČAJU NA KOPAH

(leta 1964; Jani je prvi z desne v prvi vrsti; fotografija je last g. Domitroviča)

Leta 1966 je uspešno zaključil petletno šolanje na učiteljišču in se pripravljaj na opravljanje svojega učiteljskega poslanstva.

slika 20: DIJAKI PETEGA LETNIKA UČITELJIŠČA S PROFESORJI
(leta 1966; Jani je tretji z leve v predzadnji vrsti; fotografija je last g. Domitroviča)

Dobil je službeno mesto na Sladki Gori v občini Šmarje pri Jelšah. Ker so bile prometne povezave slabe, ga je malo skrbelo, kako bo vsak dan potoval do Sladke Gore, saj je iz Celja vozil le en avtobus dnevno.

Tako potrtega ga je srečala sošolka Alenka Mazej, ki ga je pregovorila, da mora s svojimi literarnimi sposobnostmi obvezno študirati slovenščino. Tudi Jani je že razmišljal o nadaljnjem študiju, a ga je skrbelo zaradi denarja. Alenka mu je predlagala, da zaprosi za štipendijo. Res se je odpravil na občino v Žalcu, kjer je zaprosil za štipendijo, ki so mu jo odobrili. Tako se je zadnji dan vpisal na pedagoško akademijo v Mariboru, smer slovenski in srbohrvatski jezik. Postal je »blažen med ženami«, saj je bil v letniku edini fant.

Med študijem je tudi sam poskrbel za dodaten zaslužek, saj je vsa leta delal v študijski knjižnici Pedagoške akademije.

Študij je uspešno zaključil. Postal je predmetni učitelj slovenskega in srbohrvatskega jezika in leta 1969 dobil prvo službeno mesto na OŠ I. celjske čete v Celju.

slika 21: NA NEDELJSKEM SPREHODU ŠTUDENTOV V MESTNEM PARKU MARIBOR
(leta 1967; Jani stoji na desni; fotografija je last g. Domitroviča)

SLUŽBENA POT

Septembra 1969 je Jani pričel svojo službeno pot. Prvo delovno mesto je dobil na OŠ I. celjske čete v Celju (danes III. OŠ Celje). Sprejel je delovno mesto učitelja slovenskega jezika. Poleg poučevanja so mu dodelili tudi razredništvo v 6.d razredu. D razredi so ostali »njegovi« do konca poučevanja na OŠ I. celjske čete.

5. septembra 1969 so pričeli s poukom in uvodnimi razredniškimi formalnostmi, v soboto, 6. septembra, pa je pričel s svojim učiteljskim poslanstvom, ki ga je z neizmerno voljo, entuziazmom in srčnostjo opravljal do upokojitve. Sam trdi, da se prvega dne v razredu še prav posebno spominja, predvsem zaradi tega, ker je bila sobota (takrat so imeli pouk tudi ob sobotah).

»Že prve ure pred katedrom so mi bile v velik užitek. Ta občutek se ni nikoli spremenil in če kaj, potem mi je bilo vsa leta v veliko zadovoljstvo prav poučevanje v razredu,« se svojih začetkov spominja Jani. (Novi tednik, številka 45; 10. oktober 2013).

Šola, ki je z reformo postala osnovna šola, je bila pred leti nižja gimnazija in učitelji, ki so na njej poučevali, so pred leti poučevali na nižji gimnaziji. Kljub temu da so bili sedaj osnovna šola, jih je še dolgo spremljal sloves nižje gimnazije, kar se je odražalo tako v zbornici kot v razredih. Učitelji so bili vajeni v službo prihajati v oblekah in kravatah, učiteljice pa v klasičnih kostimih oziroma krilih in bluzah. Tudi metode poučevanja so bile strogo frontalne, le s kredo in tablo.

Z Janijem je v šolo prišla skupina mladih učiteljev (Milan Dobnik, Vid Marcen, Marinka Nerat (kasneje Dobnik) in Marijan Petan), ki so se poučevanja lotili ambiciozno, s kančkom revolucionarnosti. Uvajali so sproščen pouk, nove metode dela ... Vse to pa pri starejših kolegih najprej ni bilo najbolje sprejeto. Mladi učitelji so se z učenci, ki so bili manj kot deset let mlajši od njih, srečevali tudi izven razredov. Večkrat so se srečevali na športnih igriščih in v telovadnicah. Jani se spominja, da so ga učenci naučili tudi drsanja.

»Mladi učitelji smo zaradi tega v zbornici »požrli« prenekatero dvignjeno obrv in tudi kakšno grenko besedo. A izteklo se je tako, da so stroga in zapeta šolska pravila sčasoma postajala ohlapnejša, saj so tudi starejši ugotovili, da malce več prijaznosti na red in disciplino v razredu ne vpliva slabo,« se spominja Jani. (Novi tednik; številka 45; 10. oktober 2013).

Sčasoma so starejši kolegi od njih pričeli sprejemati ideje, mlajši pa so sprejemali njihove modrosti in izkušnje. Jani meni, da se med starejšimi kolegi na začetku ni počutil najbolj sprejetega. Kmalu pa jih je prepričal, da dobro dela, za nameček pa jih je večkrat razvajal tudi s slastnimi vinogradniškimi breskvami, ki jih je pridelala mama. Tako so tudi s starejšimi kolegi postali dobri sodelavci.

Ker so mladi učitelji v šolo večkrat prihajali oblečeni po modi, kar je pomenilo, da so v šolo prišli tudi v kavbojkah, v puloverjih, v kavbojskih srajcah ali v hlačah na zvon, je tudi to pri starejših kolegih poželo precej negodovanja. A gospa Marinka Dobnik (Nerat) meni, da so si znali stopiti nasproti in so se sčasoma drug drugemu prilagodili.

Gospa Marinka Dobnik se spominja, da je med novo generacijo učiteljev Ivan Janez Domitrovič še posebno izstopal, saj je v sebi nosil strast do poučevanja, nove ideje in številne izzive. Vse svoje navdušenje je prenašal tudi na učence. Pri delu je bil nekompromisen, saj je bil prepričan, da mu morajo mladi slediti. Z leti je nato spoznal tudi želje mladih, se jim delno prilagodil in postal odličen učitelj.

Janijeve ure slovenščine so bile za mnoge njegove učence prav navdihujoče. V razredu je znal pritegniti tudi najmanj zainteresirane učence. Navduševal jih je za branje domače in tuje literature. Z navdušenjem je recitiral pesmi in bral odlomke proznih del. Tako je mnoge mlade navdušil za literaturo. S svojimi razlagami je dosegel, da so mladi razumeli kaj je želel pesnik v svoji pesmi povedati, hkrati pa jim je dopuščal njihovo lastno interpretacijo. Tudi pri poučevanju slovnice je skušal mladim dopovedati zakaj se morajo učiti slovnico. Povezoval jo je z uporabnostjo. Rezultati so bili kmalu vidni. Mnogi njegovi učenci so imeli slovenščino radi prav zaradi njegove dobre in navdihujoče razlage. Vzporedno z njim je na šoli poučevala tudi znana pravljíčarka, gospa Mira Zelinka.

Posebno pozornost je posvečal razredom, v katerih je bil razrednik. Skušal jim je biti kot razredni oče oziroma mati. Skrbel je, da so nadarjeni učenci pomagali slabšim, saj dopolnilnega in dodatnega pouka takrat še niso imeli. To svojo starševsko vlogo je jemal precej resno. Učence je znal pohvaliti in spodbujati, znal pa je tudi izreči kakšno krepko besedo oziroma posredovati s kakšno zaušnico. Sam je prepričan, da je vsak učenec, ki je zaušnico dobil, vedel zakaj jo je dobil in da jo je dobil upravičeno. Žal vsi njegovi učenci niso takšnega mnjenja. Učence je imel neizmerno rad, želel jim je samo dobro in je kar nekako čutil, da jih mora vzgojiti v poštene državljane.

Takole je razmišljal o svoji ljubezni do otrok: »Otroci dajejo energijo, vselej dobiš povratno informacijo. Če jih imaš rad, dobiš toliko, kolikor daš, in še malo več. Radi jih kritiziramo, češ, kakšni so danes – a vsak otrok je v osnovi dober, in če to dobro v njem znaš videti, pomagaš razvijati, potem so uspehi na dlani.« (Novi tednik; številka 45; 10. oktober 2013).

Zaradi tega ni čudno, da mu je eden od nekdanjih učencev na petindvajseti obletnici osnovne šole dejal: »Če ne bi imel tebe za razrednika, bi bil verjetno danes kriminallec in ne kriminalist kot sem sedaj.« (vir: ga Daša Knez)

Gospa Daša Knez, nekdanja učenka, se takole spominja tistih dni: »Ko sem bila učenka šestega razreda osnovne šole, je naš razred, 6.d, dobil novega razrednika in učitelja slovenskega jezika. Takrat je bil to mlad učitelj, bilo je to njegovo prvo delovno mesto. Za nas dekleta je bil to zelo luškan učitelj, ki so nam ga punce iz sosednjih razredov zavidale. Bil je zavzet za slovenski jezik, predvsem pa nas je kot razred takoj vzel za svojega. Bili smo kar težek razred, skušal nas je vsakega posebej in vse skupaj usmerjati na pravo pot s svojimi prijemi. Meni se je njegov odnos, ki ga je imel do nas, zdel nekaj novega. Ko gledam danes nazaj, vem da je bil njegov odnos do nas tako drugačen od odnosa drugih učiteljev in vsaj jaz sem se učila velikokrat samo zaradi njega, da ga ne bi razočarala. Zanj si kot učenec imel res občutek, da mu je mar zate. Vem, da sem si na enem izletu zlomila roko. Spremil me je do bolnice in potem domov, da je staršem razložil, kaj se je zgodilo na izletu. Vem, da je bil moji mami, ki je bila profesorica slovenskega jezika na gimnaziji, takoj simpatičen in tudi onadva sta vsa leta ohranila lep odnos. Že takrat, predvsem pa še kasneje, smo vedeli, da nam želi samo najbolje. Bil je avantgarden, saj nas je v tistih letih že peljal na končni izlet v osmem razredu za tri dni na Ribniško koč, kar nam je verjetno ostalo vsem v lepem spominu. V tistih dneh na Ribniški koči smo se veliko pogovarjali. Jaz, ki sem bila po rasti majhna in sem bila zaradi tega večkrat tarča zbadanja sošolcev, mi je rekel: Veš, ne velja samo pregovor: »Strup je v majhnih flaškah« ampak tudi: »Ob majhen kamen se spotakneš, velikega obideš« Fantje so razumeli in me gledali potem z drugačnimi očmi.«

Gospa Danica Šalej, nekdanja učenka, pa je takole strnila svoje spomine: »Prvič sem se srečala z njim kot šestošolka. Šolski zvonec je zazvonil konec odmora. Nestrpno smo čakali, da spoznamo

učitelja slovenščine. Stopil je v razred – velik, pokončen, z nasmehom na obrazu in kupom knjig v roki. Nekaj njegovih spodbudnih besed je pregnalo napeto tišino v razredu. Takoj za tem so sledila odločna navodila za uspešno delo, pa pravila ... Teh se je držal vse leto in dosegel, da smo jih upoštevali tudi mi, učenci. Znal je posredovati znanje tudi na hudomušen način. Bil je pošten do vseh in v vsakem je videl nekaj dragocenega. In prav zaradi teh njegovih vrlin smo slovenščino sprejemali drugače od ostalih predmetov. Bil je učitelj, ki smo ga uvrstili na vrh lestvice učiteljev.

Čeprav strog, je bil zelo prijeten učitelj. Snov je podajal zelo doživeto, včasih tudi hudomušno, saj je večkrat kaj povedal tudi v rimi. Z vsem tem nas je spodbudil k ustvarjanju. Vsaka ura se je začela s pregledom domače naloge. Obvezno smo brali knjige za domače branje. Imeli pa so tudi bralno značko. Za branje nas je tako motiviral, da smo tudi bralno značko osvojili skoraj vsi učenci. Pri samem pouku nam je večkrat predstavljal novosti v svetu literature, pripovedoval pa je tudi o Vinetouju. Bil pa je domoljub, saj je najraje imel slovenske avtorje – Kajuha, Župančiča ... Vedno je bil pravičen in znal je tudi svetovati.

Organiziral je tudi številne odlične proslave. Na eni od teh proslav, ki je bila ob 29. novembru leta 1972, sem nastopala tudi jaz.

Žal sem se kasneje preselila in njegovih navdušujočih razlag nisem več poslušala.«

Gospa Marinka Dobnik je pri njem občudovala obsežno znanje in ljubezen do slovenske besede. Vse to je na zanimiv način prenašal na mlade, ki so pogosto slovenski jezik vzljubili prav zaradi njega. Učencem je pogosto pri učenju pomagal tudi na domu, saj jim je bil na razpolago tudi po pouku (kot tudi celotna mlada generacija učiteljev). Tudi za številne recitale so se pogosto pripravljali popoldan na enem od domov.

Tudi srednješolski profesorji so kmalu ugotovili, da Domitrovičevi učenci prihajajo na srednje šole z obsežnim in bogatim znanjem slovenskega jezika.

Da je bil Jani znan kot dober poznavalec literature in je budno spremljal novosti na področju literature se spominja tudi gospa Nevenka Matelič Nunčič, ravnateljica IV. OŠ Celje: »Spomin nanj najprej seže v moj Žalec. Kje drugje naj bi slišala za »tistega mladega učitelja slovenščine« Janeza Domitroviča kot v knjigarni, kjer sem bila na počitniškem delu! Ime si je pridobil kot reden obiskovalec, zaradi svojega poznavanja literature in aktualnega dogajanja na tem področju,« je strnila spomine v knjigi Zate Ivan Janez Domitrovič – Jani Džimi (knjigo so Janiju podarili kolegi ravnateljci o upokojitvi; 2013).

V šoli je vodil tudi druge dejavnosti. Bil je mentor bralne značke – takrat Kajuhova bralna značka. Za branje je navduševal učence in jim večkrat spregovoril o svoji lastni izkušnji, ko je kot sin manj izobražene poljske delavke, prav s pomočjo znanj, ki jih je odkrival v knjigah, uspel končati šolo in v življenju postal uspešen.

Vodil je tudi šahovski krožek. Vanj je bilo vključenih veliko učencev in večkrat so ga morali izvajati v dveh skupinah. Mladi šahisti so bili tudi zelo uspešni, saj so večkrat postali medobčinski prvaki in celo republiški prvaki. Pri njem sta se kalila uspešna brata Tomaž in Matjaž Mikac (danes mednarodni mojster).

Njegova specialnost pa so bili recitali. Ena njegovih največjih ljubezni, poleg poučevanja, so bili prav recitali. V času, ko je bilo veliko proslav ob raznih praznikih, je z učenci pripravljaval zanimive predstavitve, ki so si jih Celjani še posebej zapomnili. V obdobju, ko so se mnogi navduševali nad pesmimi štirih, ki so se uveljavljali v tistem obdobju, je pripravil recital Kajuhove poezije. Tudi postavitev je bila za recital neobičajna, saj je šestdeset recitatorjev na oder postavil v postavitvi zbora. S svojimi recitali so večkrat nastopali v krajevnih skupnostih in

v tovarnah, kjer so ljudem polepšali predpraznične dneve. Učenci pa so tako tkali vezi med šolo in delovnimi organizacijami.

Odmevni so bili nastopi na Naši besedi, akciji, v kateri so se učenci in dijaki predstavili s svojimi dramskimi dosežki. Akcija, ki se je pričela v Celju, je kasneje prerasla v republiško akcijo.

Pri njegovih recitalih, ki so bili v tistem času za našo šolsko - gledališko sceno novost, se je kalila tudi znana slovenska šansonjerka Vita Mavrič. Jani se še danes spominja, kako je, kot osmošolka, recitirala pesem Jacquesa Preverta Sem kakršna sem. Vita je pesem doživeto recitirala v črni obleki, z rdečo vrtnico v laseh.

slika 22: VAJE ZA ENEGA OD RECITALOV
(leta 1980; fotografija je iz Kronike OŠ I. celjske čete Celje)

Mag. Vid Marcen, nekdanji sodelavec, se takole spominja njunega sodelovanja na OŠ I. celjske čete: »V šolskem letu 1969/1970 sva se zopet znašla na isti šoli, sedanji III. OŠ. Janez je poučeval slovenski jezik, jaz pa glasbo. Skupaj sva snovala šolske in izvenšolske prireditve, pripravljala učence na številna tekmovanja in srečanja in se uspešno uveljavljala ne le v šolskem, temveč tudi v širšem kulturnem prostoru.« (Iz knjige Zate Ivan Janez Domitrovič – Jani Džimi, ki so jo Janiju ob upokojitvi podarili ravnatelji celjskih osnovnih šol; 2013).

Tudi Marijan Petan se spominja časov skupnega poučevanja: »Z Janijem, Džimijem, sem se prvič srečal v letu 1972 na III. OŠ, takrat OŠ I. celjske čete, kjer sem jaz učil zemljepis, on pa slovenski jezik. Najprej pod ravnateljem Jako Majcenom, kasneje pa še pod ravnateljem Pavletom Bukovcem. Zelo dobro sva se razumela in v zbornici skrbela za dobro vzdušje med učitelji. Skozi delo in sodelovanje sva se tudi spoprijateljila in imela zelo uspešno skupno organiziranje izletov, rekreacijo za učitelje in vse tudi za učence – od prireditev do kulturne dejavnosti.

Janez je bil že takrat vzor mladi generaciji, saj je s svojim zgledom in odnosi ter pozitivno energijo pomagal marsikateremu učencu, ki se je znašel v težavah.«

slika 23: KOLEKTIV NA ENI OD STROKOVNIH ESKURZIJ
(leta 1978; fotografija je iz Kronike OŠ I. celjske čete Celje;
Jani stoji v prvi vrsti v beli srajci)

Gospa Marinka Dobnik se spominja, da so se med mladimi učitelji, poleg službenih, pletle tudi prijateljske vezi. Velikokrat so med seboj razpravljali o različnih temah. Cenila je predvsem to, da se niso nikoli skušali spreminjati, ampak so le izmenjevali svoja mnenja. Jani se je znal tudi potegniti za svoje prijatelje. Cenil je poštenost in odkritost, ne glede na to, komu je kdo pripadal. Če je kdaj potrebovala nasvet (službeno ali privatno) je vedela, da ga bo pri Janiju vedno dobila. V prostem času so pogosto hodili v hribe. Ko pa so morali, zaradi številnih daljših bolniških odsotnosti, nadomeščati sodelavce in so tako poučevali v obeh izmenah (na šoli je pouk takrat

potekal še v dopoldanskem in popoldanskem turnusu), so morebitne proste ure izkoristili za sprehod po mestu ali ob Savinji. Spominja se, da je Jani, kadar sta šla mimo trgovine Bomboniera, vedno kupil vrečko čokoladnih bombonov, ki sta jih družno pojedla. Še danes se radi pošalijo na ta račun, saj je gospa Dobnik danes lastnica Čokoladnega ateljeja Dobnik.

slika 24: KOLEKTIV OŠ I. CELJSKE ČETE

(leta 1980; fotografija je iz Kronike OŠ I. celjske čete Celje; Jani sedi četrti z desne)

Ker je bil Jani priljubljen učitelj, spoštovan sogovornik in zagrizen pedagoški delavec, mu je sodelavka, gospa Olga Zabukovec, nekoč dejala: »Jani, ti boš enkrat še ravnatelj.« O tej njeni napovedi je Jani pričel vedno pogosteje razmišljati.

Ker je bil aktiven tudi pri Zvezi prijateljev mladine in pri političnih organizacijah, so njegova razmišljanja kmalu postala realna. Opazili so ga na celjski enoti Zavoda za šolstvo in ga, ko se je pokazalo prosto delovno mesto ravnatelja, predlagali za ravnatelja OŠ XIV. divizije na Dobrni.

Gospa Vida Bukovac, ki je bila svetovalka na Zavodu za šolstvo, se takole spominja tistega obdobja: »Gospoda Janeza Domitroviča sem spoznala kot predmetnega učitelja slovenskega jezika na OŠ I. celjske čete v Celju. Z učenci je pripravljaj zanimive proslave ob praznikih. Na druženjih učiteljev je bil zaželen sogovornik, soorganizator, skratka človek, ki je znal poskrbeti za dobro voljo. Ravnatelj ga je hvalil kot dobrega in naprednega slavista.

Nekako v tem času je bilo v občini kar nekaj ravnateljev pred upokojitvijo. Na oddelku za družbene dejavnosti občine Celje so poizvedovali za primernimi kandidati in uradno zaprosili Zavod republike Slovenije za šolstvo v Celju za predloge in mnenja. Ker sem bila na tej enoti odgovorna za občino Celje, sem se posvetovala z ravnatelji, svetovalnimi delavci in učitelji o primernih kandidatih. Tako sem med drugimi, kot perspektivnega ravnatelja, imenovala tudi njega. Ko se je pokazala potreba po novem ravnatelju na Dobrni, so na občini upoštevali naš predlog in ga imenovali. Šola na Dobrni je z njim dobila uspešnega sogovornika s krajevnimi organizacijami, učitelji, učenci in starši pa dobrega ravnatelja.«

slika 25: OB SLOVESU OD KOLEKTIVA OŠ I. CELJSKE ČETE
(leta 1981; fotografija je iz Kronike OŠ I. celjske čete Celje; Jani sedi na sredini v prvi vrsti)

V Kroniki OŠ XIV. divizije Dobrna so zapisali: »V začetku marca 1981 je sprejel dolžnosti ravnatelja šole Janez Domitrovič, ki je pred tem poučeval slovenski jezik na šoli I. CČ Celje.«

Jani se spominja, da je funkcijo ravnateljevanja prevzel v ponedeljek, 9. marca. Ker je bil prejšnji dan ravno 8. marec - dan žena, je prišel s šopkom nageljnov in vsem učiteljicam razdelil rože. Funkcijo ravnatelja je prevzel pri dobrih štiriintridesetih letih, kar je bilo za tiste čase zelo zgodaj.

Spominja se, da je o ravnateljevanju vedel bolj malo. Poznal je delo svojih dveh ravnateljev, gospoda Jake Majcena, ki je šolo vodil z izredno srčnostjo in gospoda Pavla Bukovca, ki je bil znan kot dober organizator.

Na življenje na Dobrni in na ravnateljevanje ima lepe spomine. Predvsem na učence, ki so živeli drugače kot v Celju, na učitelje, ki so predano sledili njegovi viziji ter tudi na krajane, ki so ga kmalu vzeli za svojega, kar za Dobrnčane ni ravno pravilo.

»Imel sem srečo, da sem prišel v šolo na Dobrni, ki sta jo pred menoj vodila dva legendarna ravnatelja – Adi Marčič in Ivan Kapš. Z nasveti mi je veliko pomagala ravnateljica II. osnovne šole Vera Strehovec. Imel pa sem tudi srečo, da so me Dobrnčani zelo hitro sprejeli za svojega, saj sem zrasel na deželi in to je bila velika prednost v stiku, zlasti s starši iz okoliških vasi. Dobrnčani so krasni ljudje, a tujcev velikokrat ne sprejmejo medse,« je spomine na začetke delovanja na Dobrni strnil v članku *Otroke moraš imeti rad!* (Novi tednik; številka 45; 10. oktober 2013).

Njegova vizija je bila, da šolo vpnejo v krajevna dogajanja, da pridobijo starše za večjo vpetost v šolsko življenje ter pouk naredijo kvaliteten in učencem prijazen. To pomeni, da bi bil pouk učencem v veselje, da jih bo zanimal in jim odpiral vrata v življenju. Ves čas se je zavzemal za simbiozo med krajem in šolo.

slika 26: MED POZDRAVNIM GOVOROM OB 20. OBLETNICI ŠOLE NA DOBRNI
(25. 11. 1981; fotografija je iz Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna)

V šolo so prihajali tudi učenci, ki so bili od šole oddaljeni po dve uri ali več (Paški Kozjak). V šolo so jih sicer vozili s šolskim kombijem, a ko je bil visok sneg, so morali v šolo peš. Tako so v šolo prihajali mokri, utrujeni in zaspani. V šoli so najprej poskrbeli za njih, jih posušili in ogreli.

Vozač pa je bil tudi Jani. V šolo na Dobrni se je vsak dan vozil z avtobusom, poleti pa je do šole včasih tudi prikolesaril.

»Najini poti sta se prvič srečali na avtobusu, ki je vozil večinoma šolarje na Dobrno. Jaz, mlada učiteljica, sem se iz Celja vozila v službo v Zavod za usposabljanje na Dobrni, Jani pa, desetletje starejši in samozavesten, je na avtobusu s svojo odprtostjo vzbudil mojo pozornost. Pa ne samo mojo. Šolarji in drugi potniki so se radi pomenkovali o novem ravnatelju na Osnovni šoli Dobrna,« se skupnih poti spominja gospa Romana Lebič, ravnateljica OŠ Glazija Celje (iz knjige Zate Ivan Janez Domitrovič – Jani Džimi; darilo kolegov ravnateljev ob upokojitvi 2013).

Njegova prizadevanja za povezanost šole s krajem so kmalu obrodila sadove. Sodelovanje se je širilo in bogatilo.

Z učenci so vsako leto v sodelovanju z Zdraviliščem Dobrna pripravili razstave likovnih del, najuspešnejši mladi likovniki so sodelovali na prireditvi EX Tempore Dobrna, organizirali so številne proslave za krajane in zaključne akademije, ki so jih pripravljali ob zaključku šolskega leta, so postale eden najpomembnejših dogodkov v kraju.

Že leta 1987 so ob dnevu mladosti pripravili boljši sejem. Stojnice so postavili na parkirišču Zdravilišča Dobrna. Krajani in številni gostje zdravilišča so z veseljem kupovali spominke, ki so bili unikatni izdelki učencev. Ta prireditev je leta 1990 prerasla v Božični sejem, ki je kmalu postal tradicionalna prireditev v kraju.

slika 27: PRVI BOLŠJI SEJEM NA DOBRNI
(leta 1987; ob dnevu mladosti; fotografija je iz Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna)

»Osnovna šola na Dobrni že četrto leto organizira Božični sejem. Tako bo tudi to nedeljo, torej jutri, ko bodo na ploščadi pred zdraviliščem namestili 16 stojnic. Vsak razred bo imel svojo. Sejem se bo začel ob 15. uri.

Z Božičnim sejmom bodo vsi učenci šole po svoje prikazali utrip slovenske vasi. Zato bo ob stojnicah mogoče dobiti vse, kar so včasih pripravljale naše babice ob pričakovanju božičnih in novoletnih praznikov: suho sadje, potice in drugo pecivo po babičinih receptih in še celo domač kruh. Pripravili so tudi božična darila, adventne venčke, čestitke s kmečkimi motivi, izdelke domače obrti in še mnogo drugega.

»Sejem je postal tradicionalen in posebnost za kraj. Radovedno si ga ogledujejo domačini in tujci. Prodamo pa vse,« pravi ravnatelj šole Janez Domitrovič,« je v Večeru zapisala Violeta Vatovec Einspieler. (Večer; 24. 12. 1993).

Na šoli so pričeli tudi z organizacijo zimske šole v naravi. Mladi nadebudneži so z veseljem sprejemali znanje vijuganja med količki. Med učitelji smučanja je bil tudi Jani, ki zase trdi, da je bil zelo dober učitelj smučarjev začetnikov.

V članku Abeceda smučanja na Rogli so zapisali: » »Pasti smo se že naučili,« so povedali s ponosom. Pa se pri tem sploh niso šalili. To skupino učencev OŠ Dobrna smo srečali sredi širnih belih poljan na Rogli. Ta teden imajo šolo v naravi in navadni abecedi bodo dodali še smučarsko. V tej skupini so namreč prav taki, ki doslej še niso znali smučati. »Kar lepo napredujemo,« je potrdil tud njihov učitelj, Ivan Janez Domitrovič. »Vsi učenci seveda nimajo svoje opreme, ampak šolsko. Tudi nekaj oblačil je posameznikom posodila šola in jim tako omogočila ustrezno šolanje smučanja. Jutri, ko bodo šolo končali, sicer še ne bodo pravi Križaji in Leskoškove, pridobili pa si bodo trdno osnovo za nadaljnjo vadbo na snegu. To pa je tudi osnovni namen šole v naravi.« (članek Abeceda smučanja na Rogli je objavljen v Kroniki OŠ XIV divizije Dobrna; žal brez avtorja in časopisa).

Abeceda smučanja na Rogli

slika 28: MED SMUČARSKIM TEČAJEM NA ROGLI
(leta 1982; članek je iz Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna; Jani je mladi učitelj smučanja)
(avtor članka in časopis sta, žal, nevidna)

Organizirali so šolski radio, ki je poročal tudi za krajane – radio Dobrna. Mladi so poročali o svojih dosežkih, prireditvah in številnih dejavnostih, ki so jih izvajali.

slika 29: NOVINARKA KSENIJA VORŠNIK POROČA ZA RADIO DOBRNA
(leta 1992; fotografija je iz Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna; Jani ji je v moralno oporo)

Ker so v Celju mladi že pridno raziskovali, na Dobrni pa ta dejavnost še ni bila razširjena, je Jani zbral ekipo ustvarjalnih učiteljev in skupaj so se lotili tudi raziskovalnega dela z mladimi. Leta 1990 so raziskali jamo Bierkeller in krajane opozorili, kako bi se dalo jamo vključiti v turistično ponudbo kraja.

V Kroniki šole je shranjen članek, ki je bil objavljen v časopisu (žal brez imenovanja časopisa). Gospod Drago Medved je v članku Najprej pivo, potem mladi raziskovalci zapisal: »Na Dobrni se vse bolj zavedajo tistih prednosti, ki jih za zdraviliški kraj omogoča neokrnjena narava. V

prizadevanja, da bi ohranili, pa tudi na novo odkrili čim več zanimivosti, ki sestavljajo naravno in kulturno dediščino kraja in okolice, so se vključili tudi mladi raziskovalci osnovne šole na Dobrni.

Pod skupnim projektom Mladi za napredek Celja so mladi avtorji Peter Kuzman, Oliver Olešnik, Katerina Žagavec, Miha Sreš, Tomaž Žemva, Niko Smrečnik in Dominik Artnak z mentorji Janezom Domitrovičem, Leo Sreš in Zdenko Velešič opravili raziskovalno nalogo z naslovom Jama Birkeler. V njej so opravili zgodovinsko, geografsko in biološko predstavitev jame in njene okolice ter predlagali nadaljnjo ureditev in vključevanje v ponudbo turističnih znamenitosti kraja.

Jama Birkeler, tako ji pravijo domačini, ki poznajo tudi izraze pirkilder, brkelder in pirkeler, je nastala med leti 1851 in 1864. V teh letih je bil namreč na Dobrni lastnik graščine Dobrnica, ki ji domačini pravijo tudi Gutenik, Gutenek, prof. Franc Anton plemeniti Kolovrat – Liebssteinsky, ki je v graščini uredil pivovarno. Za njene potrebe pa je streljaj od graščine dal skopati v živo apnenčasto skalo jamo za hladilnico piva. Jama leži v kraju Zavrh, dva kilometra iz Dobrne severovzhodno od graščine proti Hudičevemu grabnu na nadmorski višini 353 metrov. Dolga je 20, široka 7 m in visoka 4,8 metra in ima obliko polovice valja.

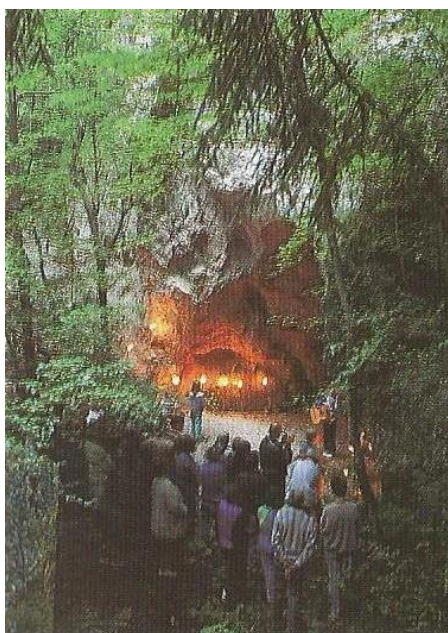
Mladi raziskovalci so v jami spoznali stoječo vodo kot življenjski prostor, kjer je največ planktonskih živali, postranic, vodnih osličkov in ličink različnih žuželk. Jama je tudi pomemben življenjski prostor dvoživk, kjer je treba posebej omeniti alpskega pupka, ki je zaradi izginjanja in onesnaževanja stoječih voda že zelo ogrožen. V okolici šole so določili in popisali 32 vrst rastlin, kjer živijo tudi različne vrste sesalcev in ptic. Med njimi je veliko sov, krokarjev, bolj redki so divji petelini.

Jama in njena okolica nista industrijsko ogroženi, čeprav je v bližini nekaj divjih odlagališč odpadkov. Mladi raziskovalci predlagajo, da se okolje očisti, jama pa vključi v turistično ponudbo kraja, kar bi uredili v dogovoru s turističnim društvom in zdraviliščem.

Zdaj bi lahko rekli: na potezi so tako imenovani odrasli!«

Odrasli so prisluhnili pobudi mladih raziskovalcev, očistili jamo in jo pričeli uporabljati za različne kulturne prireditve. 17. junija 1994 je bil v jami prvi večer glasbe. Jamo so ob koncertu osvetlili z baklami. Danes pa v njej postavljajo tudi žive jaslice.

Na šoli so nadaljevali z raziskovalnim delom in pripravili še številne uspešne raziskovalne naloge.

slika 30: MED PRVIM VEČEROM
GLASBE V JAMI BIERKELLER
(leta 1994; fotografija je iz
Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna)

Gospa Marija Deu Vrečer, ki je v obdobju Janijevega ravnateljstva bila vodja hotelov in gostinstva v takratnem Zdravilišču Dobrna, se ravnatelja, gospoda Domitroviča, takole spominja: »Sicer je bil g. ravnatelj tudi odličen organizator in skoraj ni bilo dogodka, kjer ne bi sodeloval z učenci ali zgolj s strokovno pomočjo. Bil je odličen ravnatelj, ki je imel avtoriteto. Njegov govor ob začetku šolskega leta je bil dogodek, saj smo starši vedeli, da bo v šoli »vse v najlepšem redu«, da se bodo programi odvijali skladno s šolskim programom, pa še kaj se bo našlo za »vmes«. Njegova prisotnost na Dobrni pa ni bila zgolj v službenem času. Rad se je udeleževal dogodkov in prireditev, ki smo jih v Zdravilišču Dobrna v tem obdobju kar veliko priredili.«

slika 31: TUDI MALČKI SO MU Z ZANIMANJEM PRISLUHNILI
(leta 1986; nagovor ob sprejemu v pionirsko organizacijo;
fotografija je iz Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna)

Poleg neutrudnega dela na šoli je sodeloval tudi pri vseh krajevnih društvih (gasilci, čebelarji, turistično društvo ...), saj so vsi pričakovali, da bo šola sodelovala z njimi. Tako je pogosto popoldneve preživel na sestankih posameznih društev in druženju s krajani.

slika 32: OB VISOKEM JUBILEJU JE VOŠČIL KRAJANKI MARIJI PUŠNIK
(leta 1993; gospa Marija je praznovala 90. rojstni dan in pogosto sodelovala s šolarji;
fotografija je iz Kronike OŠ Dobrna)

Jani pa je uspešno izpolnjeval tudi tretji cilj svoje vizije. Pouk je skušal narediti kvaliteten in učencem prijazen. V želji, da uresniči te ideje, je pričel uvajati številne novosti. Sam trdi, da je imel srečo, da je zaposlil učiteljico razrednega pouka, gospo Marijano Rihter (sedaj Kolenko), saj je z njo dobil ustvarjalno, prodorno in inovativno delovno moč. Gospa Marijana Kolenko se spominja, da je kot izredno mlada učiteljica prišla vprašat, če slučajno potrebujejo učiteljico razrednega pouka. Imela je srečo, saj se je ena od elementark (učiteljica prvega razreda) upokojila in gospod Domitrovič jo je sprejel v službo. Kljub temu da je bila mlada in brez izkušenj, ji je dodelil poučevanje prvega razreda, saj je presodil, da je s svojo močno voljo in zagnanostjo pravšnja za prvošolčke. Sama priznava, da jo je bilo kar malo strah, saj so učiteljice v prvem razredu dobile kopico nepopisanih listov, ki so jih morale izoblikovati. Naučiti so jih morale pisanja vseh štirih abeced, zapisa števil in vse štiri računske operacije. Poleg tega pa so jih morale tudi razvojno oblikovati. Ker pa je bila sama radovedna in vedoželjna, je bil to zanj pravi izziv. Kaj kmalu je pokazala, da ji klasičen pouk ni všeč. Katedra ni marala, zato je poučevala drugače. Veliko so se učili izven učilnice, saj je bila mnenja, da je izkustveno učenje najboljše za mlade nadebudneže. Uvajala je integriran pouk, igralne in ustvarjalne kotičke, pouk angleščine v prvem razredu ... Učenci so pripravili modno revijo zimskih oblačil in ob tem spoznavali tako oblačila kot druge oblike dela, ki je potrebno za organizacijo takšnega dogodka, saj so sami izdelali vstopnice, pripravili vezni tekst, organizirali postavitev sedežev in se pogovarjali o obnašanju na takšni prireditvi. Tako so tudi na vzgojnem področju veliko pridobili. Jani je sprva malo dvomil da bo tak pouk dovolj bogat in da bodo učenci na koncu pokazali zadovoljivo znanje. A izkazalo se je, da so veliko znali in bili veliko bolj spretni pri pisanju in likovnem ustvarjanju. Zanj je bilo spoznanje, da učenci ob tako revolucionarnih oblikah poučevanja lahko toliko znajo, prav razveseljivo. Kljub temu da je na začetku malo dvomil v nov način poučevanja, je Kolenkovi ves čas stal ob strani in ji zaupal. Prav zaradi tega ga izredno ceni. Gospa Kolenko je vesela, da ji je ob strani stala tudi izkušena elementarka, gospa Majda

Ambrož, ki je sprejemala njene pogumne novosti, dajala pa številne modrosti dolgoletnih izkušenj. S svojim delom je nato gospa Kolenko nadaljevala tudi v drugem razredu. Z učenci so na šoli pripravili tudi zajtrke in se ob tem učili, kako pripraviti mizo, kako se ob prehranjevanju obnašati ...

slika 33: UČENCEM JE DOBER TEK VOŠČIL TUDI RAVNATELJ
(leta 1989; fotografija je iz Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna)

V tem obdobju je Zavod za šolstvo uvajal nov projekt za posodabljanje pouka v nižjih razredih osnovne šole. Na celjski enoti je projekt vodila gospa Vida Bukovac, ki se takole spominja tistega obdobja: »V 80. letih prejšnjega stoletja sem na Zavodu republike Slovenije za šolstvo ustanovila skupino za posodabljanje vzgojno izobraževalnega dela v začetnih razredih osnovne šole. O delu skupine sem informirala tudi ravnatelje in svetovalne delavce. Le ti so sodelovali z učitelji – člani skupine in jim omogočali uvajanje novosti. Gospod Domitrovič se je tudi sam vključil, posebno na področju dela s starši. Vodil je posebne roditeljske sestanke (za starše otrok s posebnimi potrebami, n.pr. jecanje) in o tem in o delu učiteljev poročal na ravnateljskih konferencah, posvetih ali po hospitacijah ravnateljev iz Hrvaške in univerzitetnih profesorjev iz Ljubljane na šoli Dobrna.

Pod njegovim vodstvom se je OŠ Dobrna uvrstila med najnaprednejše v Sloveniji.«

Ker so na Dobrni podobne oblike pouka že izvajali, so se vključili v projekt in v njem uspešno sodelovali ter orali ledino pri posodabljanju pouka v Sloveniji. Ravnatelj je sodobne oblike poučevanja ves čas podpiral in tudi sam sodeloval pri izvajanju.

Gospa Marijana Kolenko je o svojem in šolskem inovativnem delu, ki ga je, ob veliki podpori ravnatelja, izvajala na OŠ XIV. divizije na Dobrni v povezavi s projektom za posodabljanje pouka, v publikaciji Naš prispevek k posodabljanju vzgojno izobraževalnega dela v vrtcu in osnovni šoli (elementi tega v 9-letki), ki jo je leta 2004 izdalo Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, Sekcija Celje, zapisala: »Kako uresničujem integrirani pouk v 2. razredu

V drugem razredu je veliko tem, ki dopuščajo medsebojno integracijo in povezovanje različnih predmetov. Uporabljala sem različne variante integracije in ker so se učenci navadili takšnega dela, je to postalo stalna oblika. Učenci pa že zdavnaj niso zadovoljni samo s posameznimi integriranimi dnevi. Ker sem učence spremljala v drugi razred, sedaj dobivam celostno podobo tega načina dela in hkrati že lahko primerjam rezultate, ki smo jih dosegli. Otroci in starši so nadvse zadovoljni, ker pouk ni prisila, ampak sproščen pogovor in dogovor, ki otroka neprisiljeno sili, da zbrano dela.

Tudi v začetku drugega razreda je potrebno uvajalno obdobje, da učenci po počitnicah osvežijo znanje in se postopoma prično navajati na zahtevnejše delo. Z delom smo lahko pričeli tam, kjer smo v prvem razredu končali, in z občutkom, da dveh mesecev počitnic sploh ni bilo.

V šolskem letu sem uvajala več možnih variant integracije, med njimi tudi kdaj lastno, s svojo lastno rešitvijo.

Frontalno obliko integriranega dne sem imela, če sem želela učencem pojasniti snov, ki je temeljnega pomena za učence, pa bi je drugače ne mogli razumeti. Seveda pa to ne pomeni, da so bili učenci prikrajšani za sprostilne aktivnosti in uporabo različnih didaktičnih pripomočkov. Učenci so navajeni na pogostejšo menjavo aktivnosti, na veliko gibanja v naravi, na ponavljanje znanj v naravi. Izredno veliko imamo ekskurzij, kjer otroci iščejo, spoznavajo okolje, raziskujejo, se pogovarjajo z različnimi ljudmi v okolju; veliko delamo praktično (pripravljamo pogrinjke, šivamo prtičke, urejamo svojo gredo, urejamo svoj kotiček ob bazenu – starši so nam izdelali klopi za sedenje, delamo z orodjem in različnimi materiali...).

Menim, da tudi frontalna oblika dopušča veliko možnosti za zanimivo delo.

Pri integriranem pouku sem pogosto uporabila skupinsko obliko dela. Ugotovila sem, da potrebujem manj različnih pripomočkov za vse učence, lahko pa pripravim raznovrstne didaktične igre, v katere se s pridom vključujejo predvsem učenci z učnimi težavami.

<učenci delajo v dveh ali treh skupinah, v dnevnu pa svoje aktivnosti menjavajo. Po zastavljenem planu opravljajo naloge, ki jih lahko sami tudi preverjajo (kasneje še sama pregledam); učenci delajo veliko samostojno razen pri razlagi navodil in skupnem planiranju dela v začetku dneva. Telesno vzgojo imamo po urniku, večkrat jo povežemo z ekskurzijami in smo dalj časa zunaj (telovadimo na trim stezi, igrišču, dvorišču, v parku...).

Tudi program glasbene vzgoje uresničujemo na različne načine. Glasbo poslušamo večkrat v tednu in je hkrati motivacija za delo in gibanje v minutah za zdravje. Delo začnemo in končamo s pesmijo, veliko pojemo, radi imamo narodne pesmi, naučili smo se tudi pesmi v tujem jeziku.

Učenci pripravljajo koncerte z napovedovalci in hkrati igrajo različne vloge. Pripravimo orkester z vsemi instrumenti, ki jih imamo na razpolago v glasbenem kotičku itd. Učimo se tudi tujega jezika, tako že znamo nekaj besed iz različnih področij. Delo v skupinah je veliko lažje, ker lažje sproti preverjam pisne izdelke. Učenci dobijo največkrat takoj povratno informacijo o svojem delu.

Lahko spremljam napredek tistih učencev, ki imajo kakršnekoli težave pri učenju. Uspešneje pa tudi diferenciram in individualiziram delo.

Manj pogosto uporabim individualno obliko dela, čeprav sem jo tudi poskusila nekajkrat. Učenci so imeli več težav pri razporejanju časa posamezne aktivnosti. Potrebovala bi veliko več raznovrstnih didaktičnih sredstev in pripomočkov, ki jih žal pogosto primanjkuje.

Predvsem želim pri tem delu poudariti naravno učenje. Spodbujam vprašanja otrok, ki kažejo, kako znajo razmišljati, in so vedno zanimiva in razveseljiva. Plan dela nas vodi in usmerja pri izvajanju nalog, zbiranju materiala. Večina učencev nekaj najde in prinese, nato pa uporabi pri delu. Pomembna je samostojnost učencev, na katero se navadijo pri tem delu. Veselijo se znanja, ki ga pridobijo, veselijo se sproščenega dela, radi raziskujejo in odkrivajo nova znanja.

Zelo pomembna je doživljajska stran pouka. Učilnica je za otroke prava zakladnica različnih stvari, kakor babičina skrinja, v kateri vsak najde nekaj zase in se tega tudi veseli.

V različnih kotičkih lahko vsak učenec najde zadovoljstvo vsaj v enem (v glasbenem, tehničnem, igralnem, lutkovnem, knjižnem, matematičnem, hortikulturnem, likovnem, ustvarjalnem in večkrat čez leto v tematskem).

Veliko je še stvari, ki bi jih bilo potrebno poudariti, vendar bom svoje razmišljanje sklenila z ugotovitvijo, da je takšen način dela prinesel v šolo vedrino, smeh, veselje, radost, ki je iz naših šol izginila pred leti. Učence takšno delo plemeniti in jim omogoča, da najdejo sebe in si ustvarijo samospoštovanje.

Na koncu moram povedati še to, da je za takšno delo velika ovira materialno stanje šol. Le-to omejuje še kvalitetnejše delo, učitelj pa je nemočen, preveč prepuščen svoji iznajdljivosti.«

slika 34: EDEN OD EKSPERIMENTALNIH RAZREDOV OB ZAKLJUČKU LETA
(leta 1988; fotografija je last gospe Marijane Kolenko)

Poleg novih oblik poučevanja pa so uvajali tudi nove oblike sodelovanja s starši. Pojavljali so se tematski roditeljski sestanki, ki jih je pogosto vodil ravnatelj. To so bili sestanki, ki so bili namenjeni staršem otrok, ki so imeli podobne težave. Večkrat so se odvijali kar na domovih staršev, ki so se soočili z neko težavo. Starši so določili temo pogovora ter se dogovorili pri kom se bodo dobili. Sestanka so se udeležili tisti, ki jih je določena tema zanimala. Večkrat so k sodelovanju povabili tudi zunanje strokovnjake. S starši so se povezovali tudi na bolj neformalnih srečanjih in vedno pokramljali o delu otrok in njihovih težavah. Na tak način so se starši bolje spoznali in skupaj reševali določene probleme.

Pogosto so organizirali tudi razredne športne igre brez meja, na katerih so sodelovali starši, učenci in učitelji. Na tak način so bogatili medsebojne odnose in se spoznavali na drugačen način. Takšna srečanja so vedno zaključili s prijetnim druženjem ob pecivu, ki so ga prinesli starši. Starši so na takšnih srečanjih svoje otroke spoznavali v drugačni luči. Pogosto so spoznali, da otroci v skupinskih dejavnostih delujejo povsem drugače kot doma. Na tak način so starši pričeli šoli vedno bolj zaupati in ceniti njihovo delo.

Da so v vsakem otroku našli nekaj pozitivnega, se spominja tudi gospa Marija Deu Vrečer: »Kot mati sina, ki je bil njegov učenec (g. Domitroviča; op. raziskovalcev) pa lahko rečem, da me je mnogokrat potolažil in mi vlil upanja, saj je potreboval malo več časa. Z njegovimi nasveti sem vzgajala sina, ki je uspel tako privatno kot službeno. Pogosto se spomnim nanj in sem hvaležna za njegove spodbude in trud, ki ga je vložil v učence osnovne šole na Dobrni. Zelo smo ga in ga še pogrešamo, saj je izredno širok in zanimiv sogovornik.«

Gospa Kolenko je kasneje poučevala tudi likovni pouk, tehniko in gospodinjstvo. Tudi na predmetni stopnji je skušala uvajati novosti in otrokom približati vsebine na drugačen, bolj dostopen način. Učenci so to sprejeli z navdušenjem. Organizirali so številne razstave v

sodelovanju z Zdraviliščem Dobrna, razstavljali pa so tudi v Ljubljani. Tudi šolo so lepo uredili. Spominja pa se, da sta se z ravnateljem nekoč močno sporekla, saj je prepovedal poseganje v šolske zidove, ona pa je v steno zabila nekaj žebeljev, saj je želela razstaviti otroške izdelke. Po nekaj krepkih besedah sta zgladila spor in oba z veseljem občudovala likovne izdelke otrok, ki so polepšali šolske zidove. Pri ravnatelju je cenila tudi to, da je znal iz konfliktnih situacij vedno potegniti nekaj pozitivnega.

Šola na Dobrni je bila okrog leta 1990 vzorčna šola, kamor so na hospitacije prihajali študentje pedagoških fakultet iz Ljubljane in iz Maribora, učitelji in ravnatelji drugih šol, ki so ob vzorčnih urah spoznavali, kako naj bi izgledal moderen pouk.

Kljub temu da je imel Dobrno in ljudi na Dobrni neizmerno rad, je bila njegova tiha želja, da bi se vrnil na delo v Celje. Želel se je vrniti na svojo šolo, takrat že III. OŠ Celje. To pa v tistem obdobju ni bilo tako enostavno. Leta 1991, ko so razpisali prosto delovno mesto ravnatelja, je kandidiral, a zaradi močnega vpliva političnih strank s kandidaturo ni uspel. Šle leta 1994, ko je ponovno poskusil, so ga podprli in dobil je mesto ravnatelja na III. osnovni šoli Celje. Tako so se mu uresničile sanje.

Ob visokih jubilejih, ki jih je šola na Dobrni praznovala leta 2011, je takole strnil razmišljanje o svojem delu na šoli na Dobrni: »Pride čas, ko pogledaš nazaj, ko položiš račune in ko oceniš samega sebe, svoja dejanja in svoje odločitve.

Eno najpomembnejših odločitev v mojem življenju je bilo ravno ravnateljevanje na OŠ Dobrna. Bilo je v ponedeljek, 9. marca 1981, ko sem prvič prestopil prag tudi moje dobrnske šole. Seveda sem prišel s šopkom nageljnov, saj je bil en dan prej 8. marec.

In potem smo pričeli, tako z roko v roki, 13-letno Domitrovičevo obdobje v bogati zgodovini dobrnskega šolstva.

Imel sem srečo, da smo s kombinacijo mladih, ambicioznih sodelavcev na eni strani in izkušenih, prekaljenih »starih mačkov« na drugi strani, sledili najnovejšim razvojnim smernicam tedanjega osnovnega šolstva na Slovenskem.

Zavod RS za šolstvo, pedagoški fakulteti iz Ljubljane in Maribora ter Združene OŠ Celje so bili naši skoraj vsakodnevni obiskovalci, pa naj je šlo za vzorne hospitacijske nastope, za metodične in didaktične izzive drugačne šole, za roditeljske sestanke na domu, za strokovna srečanja, podprta s prakso v razredu.

Bil je to čas, ko smo postavljali temelje poletni in zimski šoli v naravi, ko smo orali ledino z Alenkino alpsko šolo. Prvič smo se spopadli z izzivi raziskovalnih nalog in jama Bierkeller je še danes globoko zasidrana v mojem spominu.

Lepo je bilo delati z učenci, z vami, dragi starši, in seveda z vami, moji sodelavci. Odprta vrata šole so pomenila tudi odprta vrata kraja, vseh njenih organizacij in društev. Posebna sreča je, da imate gasilce, ki znajo z mladimi in ki na svoj način vzgajajo plemenite ljudi, vedno pripravljene pomagati.

Vzorno je bilo tudi sodelovanje z zdraviliščem. Z gospo Marijo Deu sva tako nekoč rekla: »Božični sejem, to bo nekaj za nas!« In je bilo! Velika turistična prireditev, ki je postala tradicionalna, je bila samo nadgradnja turistične vzgoje mladih.

Starši, se še spominjate vsakoletnih zaključnih srečanj ali druženj PRI VAS DOMA? Srečevali smo se na vaših domovih proti koncu šolskega leta, in to učitelji, učenci ter starši. Vzeli smo si čas za pogovore, dobro voljo in sproščenost.

Ko se danes srečujem z vami kje na celjskih ulicah, mi je vedno toplo pri srcu. Kako tudi ne, saj so bila dobrnska leta najlepša in najuspešnejša na moji poklicni poti.

Če bi še enkrat izbral poti svojega poučevanja, bi se znova odločil za Dobrno. Veliko ste mi dali! Upam, da so v vaših mislih in srcih tudi moje sledi.

Danes, ob vseh velikih obletnicah in novi, izjemno lepi ter moderni šoli, vam iskreno čestitam. Gospa Darinka, ravnateljica, kolegice in kolegi učitelji, dragi učenci in moji Dobrnčani, bodite ponosni in imejte radi svojo šolo.» (OŠ Dobrna – jubilejni zbornik; Dobrna, maj 2011).

Poln idej za posodabljanje pouka in delovanja šole ob pouku je pričel ravnateljjevanje na »svoji« šoli – na III. OŠ Celje. Sam trdi, da je potrebo po uspešnosti šole ter po zadovoljstvu učencev in staršev prinesel s seboj, zato je na šoli takoj začel z uvajanjem določenih novosti.

Tedanji učenec, gospod Kristian Koželj se takole spominja njegovega prihoda: »Z Ivanom Janezom Domitrovičem sva prve besede spregovorila leta 1993. Ali pa morda 1994. Sicer se jih ne spominjam, a dejstvo je, da sem bil takrat tretješolec na III. osnovni šoli Celje, on pa je postal novi ravnatelj. In dejstvo je, da je takoj vzpostavil drugačno ravnateljjevanje kot njegova predhodnica – srečevali smo ga na hodnikih med odmori, pozdravljal nas je, še več, večkrat si je vzel vsaj nekaj trenutkov, da je povprašal po našem počutju in zaželel lep dan. Večkrat si je vzel tudi nekaj trenutkov za »razčiščevanje« z »gavnarji« in ostalimi prestopniki. Kmalu smo o Ivanu Janezu Domitroviču vedeli dvoje – da nas ima rad in da z njim ni dobro zobat češenj.

Kmalu smo izvedeli, da vsako leto izbere tudi en razred petošolcev, ki ga osebno poučuje slovenski jezik, ki je bil vedno njegova strast. V šolskem letu 95/96 je bil to 5.B – moj razred. Takrat sta se najini poti tesneje prepletli, še posebej, ker naj bi moje takratno pisanje v obliki šolskih spisov in domačih branj obetalo, da se v Celju kali nov literarni up. Up ali ne up – v tem času me je Ivan Janez Domitrovič s svojo strastjo in predanostjo ter nekaterimi izjemnimi pedagoškimi potezami za vedno okužil z literaturo. Najin odnos je bil že takrat pristnejši kot bi pričakovali od ravnatelja šole in prebujajočega se najstnika in je kljub nekaj mojim »gavnarijam« in posledičnim javnim »razčiščevanjem« vedno ostal topel in naklonjen.«

O njegovem odnosu do otrok je spregovoril tudi g. Peter Čanji, učitelj na III. OŠ Celje: »Do otrok je bil starševski, razumevajoč in ljubeč. Ko je bilo potrebno, je bil strog, ampak vedno pravičen. Otroke je imel vedno rad in je to zahteval tudi od učiteljev. Vedno je govoril, da otroke mora učitelj imeti rad, drugače ne more biti dober učitelj.«

slika 35: SIMBOLIČEN PRIKAZ VRNITVE NA III. OŠ
(leta 1996; fotografija je iz Kronike III. OŠ Celje)

Ob njegovem prihodu so člani novinarskega krožka, ki so leta 1992 pod mentorskim vodstvom gospe Zarje Lednik pričeli izdajati šolski časopis z imenom Alo Alo, z njim opravili intervju. V njem je spregovoril o svojih občutjih in o načrtih za delo v šoli.

NOVI RAVNATELJ, GOSPOD JANEZ DOMITROVIČ

KAJ VAS JE PRIPELJALO DO ODLOČITVE, DA BI BILI RAVNATELJ NA NAŠI ŠOLI?

III. osnovna šola je moja velika ljubezen že zelo dolgo, saj sem svojo službeno pot začel ravno na tej šoli. Pred 25 leti sem tu začel delati kot učitelj slovenskega jezika in poučeval enajst let. Prva služba pa je kot prva ljubezen, nikoli je ne pozabiš. Nato sem odšel ravnateljvat na osnovno šolo v Dobrno, kjer sem ostal trinajst let; želel pa sem si nazaj v Celje. Ko sem naredil izbor, kam bi šel najraje, sem na vrh lestvice postavil III. OŠ. Ponudila se mi je priložnost, ko je prejšnja ravnateljica odšla na Zavod za šolstvo. Na vašo šolo sem si želel priti zato, ker je to šola, ki velja za ugledno in dobro, ker sem tu začel delati in ker je to zame velik izziv. Želim nadaljevati dobro tradicijo šole in jo še izboljšati.

ALI SE JE NA ŠOLI VELIKO SPREMEMILO OD TAKRAT, KO STE TUKAJ UČILI?

Menjala se je zunanja podoba šole, tudi notranjost je lepša. Zamenjai se je učiteljski kolektiv, od mojih prejšnjih kolegov sta ostala le še gospa Kač in gospod Štrajhar. Tudi učenci ste se precej spremenili, postali ste bolj odprti in lepše vzgojeni...

KAKO STE ZASTAVILI DELO NA NAŠI ŠOLI, POSEBEJ NAS ZANIMA VSE TISTO, KAR ZADEVA NAS, UČENCE ?

Poskušam ugotoviti, kaj je dobrega, kaj je zadovoljivega in kaj je slabega. Kar je dobrega, bom skušal še izboljšati, kar je zadovoljivega, bom skušal narediti še boljše, in kar je slabega, bom skušal odpraviti. Želim si šolo, ki bi dala učencem zelo visok nivo znanja. Rad bi, da bi bili vsi učitelji motivirani za delo, da bi v šolo vnesli ustvarjalni nemir, in da bi bili odnosi med nami najboljši. Upam tudi, da bom vsem učencem omogočil pouk samo dopoldan.

SE KDAJ RAZJEZITE NA UČENCE IN UČITELJE? ZAKAJ?

Vsak se ima pravico razjeziti, tudi jaz sem samo človek, tudi jaz se razjezim. Razjezijo me nasilje, primitivizem in neumnost. Rad imam, da se težave urejujejo na dostojnem nivoju, da smo se sposobni dogovoriti, in da potem dogovore spoštujemo. Razjezi me, kadar se nekaj dogovorimo, potem pa ne delamo, kot je bilo dogovorjeno. Razjezi pa me tudi objestnost mladih. In kaj me razjezi pri učiteljih? Če mi segajo v besedo, kadar hočem nekaj povedati.

slika 36: INTERVJU, OBJAVLJEN V ŠOLSKEM ČASOPISU ALO ALO
(leta 1994; članek je iz Kronike III. OŠ Celje)

Jani sam meni, da je bil v prvi fazi uvajanja novosti kar malo preveč zahteven in premalo potrpežljiv. Želel je, da bi šola čez noč postala ena najboljših šol, a sodelavcev nekako ni uspel pravočasno motivirati za izvajanje vseh novosti, ki jih je želel. S sodelavci so kmalu našli skupen jezik in ugotovili so, da bodo s skupnimi močmi lahko ustvarili dobre pogoje za delo in tako oblikovali šolo, ki bo v svet poslala ponosne državljane, oborožene z znanjem in pozitivnim pogledom na svet.

Gospa Ema Kuhar, učiteljica na III. OŠ Celje, se takole spominja Janijevega ravnateljevanja: »Tako se je začelo. Poučevanje v turnusih, polna učilnica otrok, novi sodelavci, novo okolje, nove zahteve in prilagoditve. Vse se je dobro izteklo. Tudi z njegovo pomočjo. Znal je prisluhniti težavam, svetovati in pomagati, pa tudi zahtevati.

Kar nekaj časa sem potrebovala, da sem znala iz odtenkov njegovega glasu, iz kretenj in mimike razločiti ali je slabe ali dobre volje. Veliko smeha je bilo zaradi tega! Znal je zelo povzdigniti glas, izreči kakšno krepko, a tudi pohvaliti. Nikoli ničesar ni pometel pod preprogo. Njegova »glasnost« je bila legendarna in z njo njegova avtoriteta.

Še posebej me je navdušila organizacija in priprava prireditev ob državnih praznikih in za valetu. Vse je bilo načrtovano do potankosti že na začetku šolskega leta. Povsod je bil zraven in vse je hotel vedeti. Nobena točka nastopajočih ni šla mimo njegovih ušes in ostrega pogleda. Kadar je ob nastopu gledal v tla in »občudoval svoje čevlje«, smo vedeli, da mu ni všeč. Zopet je bil glasen. Glasen pa je bil tudi pri pohvali in zahvali. Mentorji smo včasih »bentili« in se pridušali, izgubljali živce, a na koncu ugotovili, da daleč naokoli ni takšnih prireditev, kot so na III. OŠ. In njegovi govori? Čista desетка! Še danes, ko njega ni več na šoli, znamo stopiti skupaj in ustvariti prireditev na nivoju. Pogrešamo le njegov stavek v nagovoru, na katerega ni nikoli pozabil: »Pod streho naše častitljive gospe III. OŠ!«

Izredno se je trudil, da bi III. OŠ obdržala sloves šole, ki pošlje »v svet« dobro vzgojene in z znanjem podkrepjene učence. Avtoriteta, znanje, vzgoja, disciplina in človečnost so se pri njem prepletale z roko v roki. Podpirali smo ga in on nas. Šolo smo opremili s sončnimi barvami in izdelki učencev, prenovili in polepšali marsikatero učilnico in hodnik. Rad se je pohvalil, da je ravnatelj »najboljše« osnovne šole v Celju. In mi smo mu z veseljem pritrdili!

Rad je imel druženja z učenci, s starši, sodelavci in prijatelji. Veliko lepih in poučnih izletov in potovanj smo preživeli skupaj. Za vsakega je bilo nekaj. Nasitili smo dušo in telo.«

slika 37: MED POTEKOM PO BAVARSKI
(leta 2000; fotografija je iz Kronike III. OŠ Celje; Jani sedi prvi z desne)

Jani se je zavedal, da je III. OŠ šola, ki stoji v strogem mestnem jedru in je zaradi tega kakršnakoli širitev nemogoča, prikrajšani pa so tudi za razkošje narave, ki bi jim lahko popestrila vsakdan. Zato se je zavzemal, da bi šola postala prijazna in všečna znotraj šole. Stene učilnic in hodnikov je dal prebarvati z živimi barvami. Ker je bil malo skeptičen glede ohranjanja urejenosti, je učencem vedno govoril, da je to njihova šola in da bodo živeli v takšni šoli, kakršno bodo ohranjali. Bil je prijetno presenečen, saj učenci sten niso uničevali in so še vedno lepo urejene. Jim je pa omogočil posebno steno v garderobi, na katero je lahko vsak napisal, kar je želel. Poimenovali so jo Moja stena. In ta stena je zaživela v polnem razmahu. Bila je in je popisana celo prekomerno. A ostale stene na šoli so ostale čiste. Na to svojo potezo je še danes ponosen.

Kmalu po prihodu je bil pobudnik za izvajanje številnih novosti. Med prvimi so začeli uvajati nivojski pouk, ki mu je bil Jani izredno naklonjen. Svoje izvajanje so predstavili tudi učiteljem drugih šol, profesorjem na fakultetah in svetovalcem. Ponosen je predvsem na to, da so s svojim izvajanjem uspeli omajati zagrizen odpor profesorja Žlebnika (profesor pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani), ki je izvajanju nivojskega pouka odločno nasprotoval. Pričeli so tudi z zgodnjim učenjem tujega jezika. S tem svojim izvajanjem novosti so nekako orali ledino za kasnejše uvajanje novosti v šolskem programu, ki jih je uvedla devetletka.

Kmalu po njegovem prihodu so na šoli pričeli tudi z izvajanjem šole za starše, kar je bila v slovenskem prostoru čista inovacija. Ob vodenju pedagoginje, gospe Marijane Kolenko, so za starše pripravljali številne odlične delavnice, na katerih so staršem širili obzorje in jim pomagali pri premagovanju številnih vzgojnih težav.

Šola za starše je kmalu prerasla v obsežnejši projekt, ki so ga poimenovali 3 X 3. To je bil projekt, pri katerem so delavci III. OŠ izvedli tri dni dejavnosti (od tod ime 3 X 3), v katere so bili vključeni učenci, učitelji in starši. Družno so izdelovali številne izdelke, igrali športne igre, izvajali ure pouka ... Starši so na teh dneh, ki so delno potekali v času pouka in delno popoldan, lahko bolje spoznali šolsko delo, svoje otroke in tudi učitelje. Pa tudi učenci so pričeli drugače gledati na dogajanja v šoli. Tako so pridobili vsi, tako učenci kot učitelji in starši.

slika 38: PROJEKT 3 X 3 – NA ENI OD DELAVNIC
(leta 2004; iz Kronike III. OŠ Celje)

Eden od staršev, gospod Matevž Žugelj, se takole spominja obdobja, ko sta njegova otroka obiskovala III. OŠ v Celju: »Gospoda I. J. Domitroviča sem imel priložnost bolje spoznati v letih 1997 - 2007. V tistem času sta bila moja otroka učenca III. Osnovne šole v Celju, gospod I.J. Domitrovič pa je bil takrat ravnatelj te šole. Kot predsednik sveta staršev in kot član sveta šole sem se z gospodom ravnateljem redno srečeval na številnih sestankih, kjer smo skupaj obravnavali aktualno problematiko: izobraževanja, poučevanja, delovanja šole, kadrovske zasedbo, uspehe učencev, pričakovanja staršev in pravzaprav vse, kar je spadalo v trikotnik: starši - učitelji - učenci. Zelo dobro se spominjam takratnih prizadevanj ravnatelja, da skupaj naredimo učencem prijazno šolo. Nam staršem je znal na njemu poseben, prijeten in prijazen način predstaviti tako zahtevnost in odgovornost učiteljskega poklica, kot tudi interese učencev do pridobivanja koristnih znanj za življenje, vse ob stalni skupni vzgoji oziroma pripravljanju učencev za izzive prihodnosti. Posebej sem si zapomnil njegov spoštljiv odnos do sočloveka in do odgovornosti šole, tako do učencev, kot tudi do izvajanja celotnega učnega programa. Najino skupno delovanje v tistem času je bilo vseskozi resnično odlično, zelo skladno, strokovno in kolikor se spominjam nikoli problematično, saj smo se skupaj zavedali velike odgovornosti, ki smo jo imeli do naših otrok oziroma učencev III. osnovne šole.«

Poleg teh projektov, ki so bili v slovenskem šolskem prostoru novost, so na šoli izvajali tudi številne druge dejavnosti.

Jani je tudi kot ravnatelj aktivno sodeloval v številnih zimskih šolah v naravi, saj je pogosto prevzel vlogo smučarskega učitelja.

slika 39: ZIMSKA ŠOLA V NARAVI NA GOLTEH
(leta 2012; iz Kronike III. OŠ Celje; Jani med mladimi smučarji)

Tudi kot ravnatelj je Jani vsako leto poučeval slovenščino v enem od razredov. Njegovi učenci so bili navdušeni, saj je snov podajal z izrednim žarom in navdušenjem. Učence je znal navdušiti za domačo in tujo literaturo, pa tudi za skrivnostna pravila slovnice, ki so jo spoznavali ob konkretnih primerih. Ljubezen do branja je prenašal na mlade nadebudneže in njihovo ljubezen do branja znal tudi nagraditi. Vsakoletne podelitve priznanj učencem, ki so osvojili bralno značko, so postale pravi mali prazniki, saj so vedno pripravili druženje z znanim ustvarjalcem, pa

naj je bil to pesnik, pisatelj, ilustrator ali gledališki igralec. Takšne prireditve so pri mladih bralcih še povečale ljubezen do knjig.

slika 40: ILUSTRATOR UROŠ HROVAT SE PREDSTAVI MLADIM BRALCEM
(leta 2011; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška)

Spodbujal je tudi raziskovalno dejavnost in se tudi sam kot mentor vključil v akcijo Mladi za Celje. Ena najuspešnejših nalog, ki so jih učenci izdelali pod njegovim mentorstvom, je bila naloga o Miri Zelinko, znani celjski pravljicarici, ki je včasih učila na njihovi šoli. Nalogo so izdelali leta 2000.

V projekt o bivši učiteljici, kasneje znani pravljicarici, so se vključili tudi učenci tretjega razreda, ki so izdelali ilustracije za njeno knjigo Pravljice za male in velike, ki je pri Mohorjevi družbi izšla leta 2008.

slika 41: MED PREDSTAVITVIJO PRAVLJIČARKE MIRE ZELINKE IN OTROŠKIH
ILUSTRACIJ
(leta 2008; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška)

Ko je pričel pot ravnateljjevanja na III. OŠ Celje, je obljubil, da bo zagotovil enoizmenski pouk za vse učence. Ko so decembra 1999 odprli novo pridobljene prostore v bivših prostorih Finomehanike Celje, se jim je uresničila tudi ta obljuba. Za vse oddelke devetletke so lahko pouk pričeli izvajati v eni izmeni.

Prvošolci pa so pričeli z izvajanjem pouka v lepih, novih prostorih.

Foto Sherp

Novi prostori za prvošolčke

Celje – V prostorih nekdanjega podjetja Finomehanika je III. osnovna šola Celje dobila 230 kvadratnih metrov novih šolskih prostorov. Potrebni 25 milijonov tolarjev je za obnovitev prostorov in njihovo preureditev v dve učilnici, večnamenski igralni prostor, sobo za delo z učenci, zbornico, kabinet, sanitarije in ostale pomožne prostore zagotovila mestna občina Celje. V novih prostorih bo III. osnovna šola s soglasjem staršev zagotovila pouk za prvošolce, s tem pa bo omogočila tudi uvedbo enoizmenskega pouka ter devetletke na celotni šoli. Ker so novi prostori v neposredni bližini šolske zgradbe na nasprotni strani Kocbekove ulice, je celjska občina poskrbela tudi za nov prometno ureditev, ki bo zagotovila varnost pri prehodu otrok in učiteljev čez cesto. Na Kocbekov so namreč postavili visoko cestno oviro, uredili prehod za pešce ter postavili tudi viseči svetlobni semafor. **D. S.**

slika 42: ČLANEK O ODPRTJU NOVIH PROSTOROV
(leta 1999; članek je iz Kronike III. OŠ Celje)

Leta 2004 pa jim je uspelo postaviti še eno pomembno pridobitev. Na šolskem dvorišču, ki pa je precej utesnjeno, so postavili otroško igrišče, na katerem učenci prve triade lahko preživljajo odmore in prosti čas, ki ga prebijejo v šoli.

»Otrok v osnovi potrebuje prostor za gibanje. K nam prihajajo otroci, stari šest let, ki pa jih ne moreš utesnjevati sredi betona v samem mestnem jedru. Otroku je treba ponuditi zdrav prostor – in to je prava oaza čudežnega miru sredi mesta,« je o novi pridobitvi povedal ravnatelj III. OŠ Celje, gospod Domitrovič. (Dobro jutro; 25. september 2004; Oaza sredi betona)

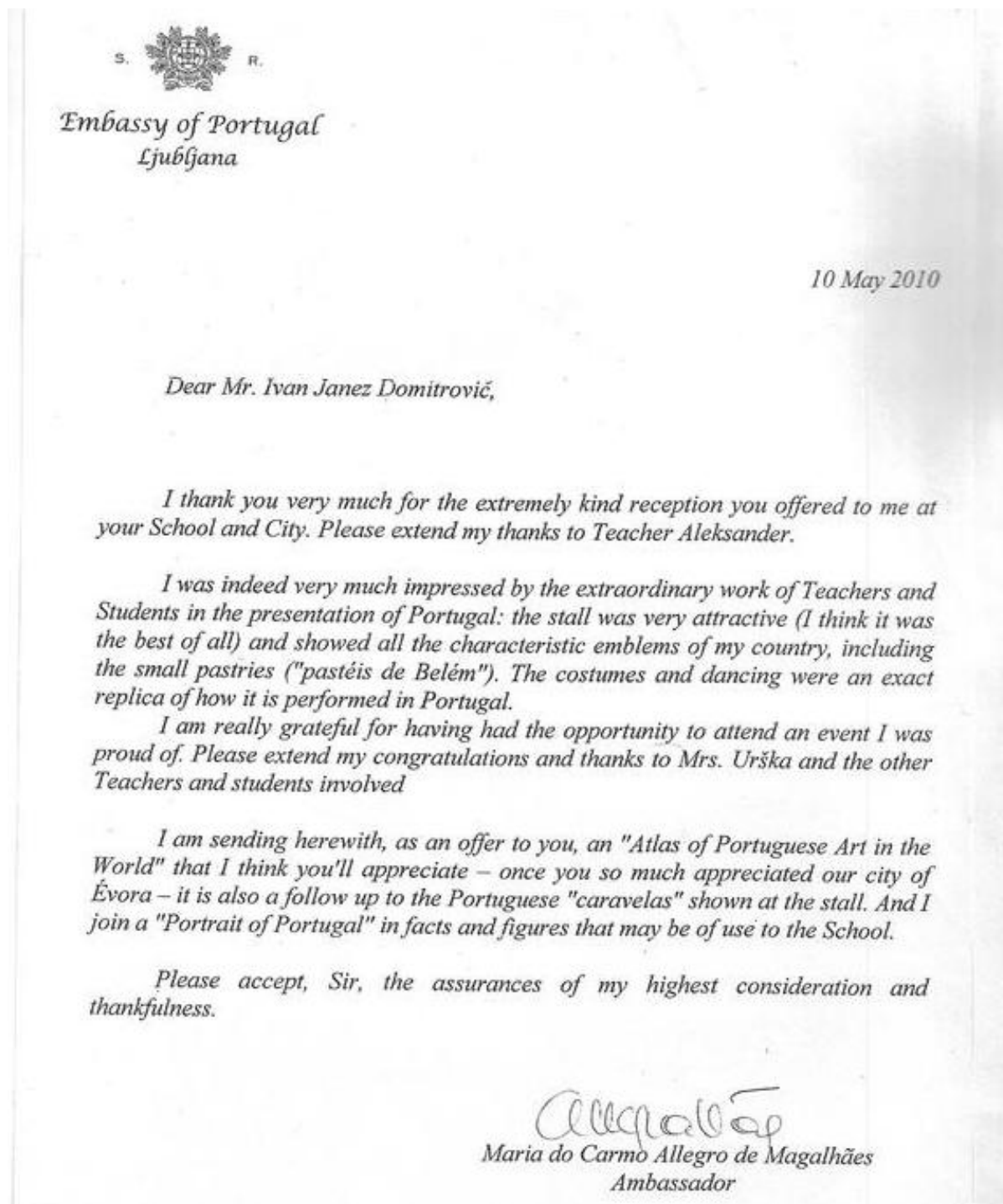
slika 43: NOVA IGRALA V OAZI SREDI BETONA
(leta 2004; fotografija je iz članka Oaza sredi betona; Dobro jutro; 25. 9. 2004)

Posebna Janijeva ljubezen pa je bilo spoznavanje tujih držav in seznanjanje učencev z običaji in značilnostmi le teh. Pa naj je šlo za projekt Evropska vas ali za sodelovanje v mednarodnem projektu Comenius.

Projekt Evropska vas je najprej potekal po celotni Slovenije, zadnje leto pa se je omejil le na tri občine. Namen in cilj programa Evropska vas je spodbujanje spoznavanja različnih kultur in raznolikosti drugih narodov in držav, članic Evropske unije, ter razvijanje medkulturnega razumevanja in krepitev zavedanja lastnih korenin. Na III. OŠ Celje so se projekta vsako leto lotili zelo resno. Celo leto so v okviru različnih delavnic pripravljali izdelke, povezane z značilnostmi izbrane države. Najlepše izdelke so nato predstavili na stojnici v središču mesta, kjer so učenci celjskih šol predstavili najpomembnejše značilnosti posamezne države. Na šoli pa so organizirali dan, ki je bil posvečen izbrani državi. Poleg staršev jim je uspelo vključiti tudi naključne Celjane, saj so med mimoidočimi izvedli anketo, koliko poznajo izbrano državo. Žal so bili večkrat neprijetno presenečeni.

Jani je poskrbel, da so na ta dan šolarje vedno obiskali gostje iz države, ki so jo predstavljali. Gostje so bili vedno navdušeni nad dogajanjem v šoli in nad znanjem, ki so ga mladi pokazali o njihovi državi. Pogosto so dan, posvečen neki državi, popestrili tudi z gledališko uprizoritvijo književnega dela izbrane države.

Takole se je za čudovito doživetje Portugalske in njenih značilnosti v pismu zahvalila ambasadorka Portugalske, ki je na III. OŠ v Celju preživela prav prijeten dan in spoznala, kako Portugalsko poznajo in čutijo celjski osnovnošolci.

slika 44: ZAHVALNO PISMO AMBASADORKE PORTUGALSKE
(leta 2010; pismo je iz Kronike III. OŠ Celje)

slika 45: Z GOSTI Z IRSKE PRED NJIHOV STOJNICO
(leta 2009; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška)

Jani pa je vedno poskrbel še za eno posebnost. Njegove kravate so na dan predstavitve posamezne tuje države vedno prikazovale eno od značilnosti izbrane države.

slika 46: KOLAŽ IZVIRNIH KRAVAT
(Finska – severni jelen; Belgija – Smrketa; Irska – škrat Leprechaun;
izseki iz fotografij g. Aleksandra Verhovška)

Izredno ponosen pa je na to, da je III. osnovno šolo vključil v mednarodne projekte Comenius. Gospod Aleksander Verhovšek, sedanji ravnatelj III. OŠ Celje, se spominja, da ga je ravnatelj (g. Domitrovič) kmalu po tem, ko ga je, kot mladega učitelja angleškega jezika, sprejel v službo, seznanil z njegovo veliko željo, da bi se učenci in učitelji njihove šole vključili v mednarodno sodelovanje šol. Ker je tudi g. Verhovšek rad vključeval v svoje delo različne nove projekte, se je o možnostih sodelovanja pozanimal, dal pobudo na portal in, ko so stvari dozorele, je z aktivnostmi seznanil ravnatelja, ki je z velikim navdušenjem sprejel aktivnosti ter tudi sam aktivno sodeloval pri pripravah. V veliko čast mu štejejo, da se je zaradi želje po aktivnem sodelovanju v mednarodnih projektih odločil za učenje angleškega jezika. Najprej je obiskoval individualne ure angleščine pri g. Verhovšku, kasneje pa se je vključil v jezikovno šolo in v svoje izpopolnjevanje vložil veliko energije in truda.

Vesel je, da so se tudi starši vključili v sodelovanje pri mednarodnih projektih, saj so nesebično ponudili streho nad glavo tujim šolarjem, ko so obiskali Celje. » »Ko smo začeli izmenjave učencev, so starši na široko odprli vrata svojih domov,« je Domitrovič še vedno hvaležen za to začetno pomoč. Otroci tako vidijo, kako je v svetu, pa naj gre za Francijo, Malto ali Češko, prisiljeni so govoriti angleško. Kot še pravi, je to šola življenja za vso družino, a vseeno najboljša za otroke, kar je šoli seveda v ponos.« (Novi tednik; 10. oktober 2013; Otroke moraš imeti rad)

Jani je pri vseh srečanjih, na katerih so sodelovali učenci in učitelji njegove šole, sodeloval. Pri nekaterih zgolj posredno, s pomočjo pri organizaciji, pri nekaterih pa tudi direktno.

V letih 2005 do 2013 so opravili kar triindvajset srečanj in izmenjav.

Srečanja so potekala takole:

- Uvodno srečanje skupine NEAC in 1. srečanje mladih v kraju Nexxar (Malta) – oktober 2005
- Srečanje koordinatorjev na Procidi (Italija) – junij 2006
- 3. srečanje mladih v kraju Conwy (Wales) – oktober 2006
- 4. Srečanje mladih na Procidi (Italija) – november 2006
- Hrana in umetnost – srečanje partneric projekta v mestu Nemours (Francija) – november 2006
- Mednarodna konferenca NEAC v kraju Portalegre (Portugalska) – december 2006
- Mednarodna konferenca NEAC v Kranju (Slovenija) – april 2007
- Hrana in umetnost – srečanje partneric projekta v mestu Ramsgate (Velika Britanija) – maj 2007
- Hrana in umetnost – srečanje partneric projekta v mestu Lorenskog (Norveška) – marec 2008
- Hrana in umetnost – srečanje partneric projekta v mestu Nemours (Francija) – april 2009
- NEAC kontaktni seminar v Celju (Slovenija) – november 2009
- Obisk slovaških učiteljev na III. OŠ Celje (strokovna mobilnost) – junij 2010
- Individualna mobilnost ravnatelja v Tarnow (Poljska) - oktober 2011
- Projekt EuroSchoolLinks – srečanje partnerjev v Lizboni (Portugalska) – november 2011
- Obisk vseh partnerskih držav v okviru EuroSchoolLinks v Celju (Slovenija) – februar 2012
- Projekt EuroSchoolLinks – srečanje partnerjev v kraju Santiago de Compostela (Španija) – april 2012
- EuroSchoolLinks srečanje koordinatorjev – marec 2012
- Obisk Špancev v okviru EuroSchoolLinks v Celju (Slovenija) – april 2012
- Izmenjava z Grčijo v okviru EuroSchoolLinks – september 2012
- Izmenjava učencev III. OŠ s šolo v Procidi (Italija) – januar 2013
- EuroSchoolLinks – srečanje koordinatorjev v Walesu – marec 2013
- Izmenjava z Grčijo v okviru EuroSchoolLinks – junij 2013

Jani se je aktivno udeležil srečanj v Portolegru (2006), v Tarnowu (2011), v Procidu (2013) in v Walesu (2013) in na vseh srečanjih, ki so bili v domačem Celju. Na vseh srečanjih se je izkazal kot dober organizator, sogovornik in soustvarjalec ter pobudnik mnogih idej, ki so pozitivno vplivale na potek dogajanj pri izpeljavi določenega projekta. Ob vseh teh mednarodnih obiskih in sodelovanjih so svoje znanje bogatili tudi številni učitelji, učenci pa so imeli možnost spoznavati druge kulture, ljudi in običaje drugih dežel, kar jim je zagotovo širilo znanje in predvsem oblikovalo nove izkušnje.

O toplem sprejemu gostov iz drugih evropskih držav, ki so ga organizirali leta 2007, so v Novem tedniku objavili tale članek:

Skupinska slika na Bledu

Spoznavanje nove domovine

III. Osnovna šola Celje je v sodelovanju z Gimnazijo Kranj v Celju gostila kar 56 učiteljev, učencev in dijakov iz 12 držav. Seminar je bil namenjen iskanju možnosti sodelovanja ter načinov, kako bi mladi bolje spoznali novo evropsko domovino.

Večdnevno srečanje se je deloma odvijalo tudi v Celju, kjer smo pripravili delovni sestanek. Gostje so se najprej sprehodili po III. OŠ Celje in si ogledali delavnice, ki smo jih organizirali za učence ter njihove starše. Delavnice je pripravila Metka Vajdič, sicer tudi koordinatorka Comeniusovega projekta Hrana in umetnost: spreminjanje prehrabnih navad učencev s pomočjo umetnosti. Cilj projekta je mlade opozoriti na pomen zdrave prehrane. Gostje so se zatem zbrali v celjskem Narod-

nem domu, kjer se je odvijal kulturni program, pozdravil pa jih je tudi celjski podžupan Stane Rozman. Zvrstila pa so se tudi številna predavanja, med drugim je o prihodnosti evropskega povezovanja spregovorila predstavnica italijanske nacionalne agencije Ilarija Saturni, predavala pa je tudi vodja mreže zbranih šol dr. Eugenijsa Tesoro.

Sledil je še ogled knežjega mesta, goste je navdušil predvsem Stari grad. Tudi mlade, saj so dijaki iz Italije in Bolgarije uprizorili pravo grajsko poroko. Poleg Celja so si udeleženci seminarja ogledali še mnoge ostale znamenite kraje po Sloveniji. Da pa ne bi ostalo le pri enem obisku, se že dogovarjamo o nadaljnjem sodelovanju.

ALEKSANDER VERHOVŠEK

slika 47: OBJAVA V NOvem TEDNIKU

(leta 2007; NT & RC; 8. maj 2007)

V okviru posameznih projektov so se izvajali tudi številni podprojekti. Pri teh dejavnostih so mladi skušali oblikovati tudi določene rešitve in razmišljali o možnostih, kako prispevati k določenim izboljšavam. Tako so tudi pri projektu Hrana in umetnost ugotavljali, kako bi lahko s pomočjo umetnosti spreminjali prehranjevalne navade ljudi.

Skupina NEAC v Procidi pred vlakom, ki so ga izdelali in poslikali otroci, simbolizira pa vlak, ki je med II. svetovno vojno Žide vozil v Auschwitz.

Za kulturo prehranjevanja

Novembra se je končal tri-letni projekt NEAC (Mreža evropske kulture prehranjevanja), katerega del je bila III. OŠ Celje. Mreža šol, ki jo tvori večina evropskih in celo nekaj (še) neevropskih držav, kot so Ciper, Turčija in države nekdanje Jugoslavije, vključuje 35 partnerskih institucij iz prav toliko držav in več kot 120 pridruženih članic, ki so se tako ali drugače vključile in sodelovale v mreži.

V času, ko je navezovanje stikov s tujino iz očitnih razlogov postalo zelo zanimivo za Slovenijo, novo članico EU, se nobena izobraževalna institucija ne bi branila članstva v tako veliki in uspešni skupini šol, ki zajema

celoten izobraževalni spekter od osnovnih in srednjih, pa vse do visokih in višjih šol. Med februarjem 2005 in novembrom 2007 je bilo organiziranih 12 srečanj. Le-ta so vključevala srečanja mladih, tematske konference, Arion študijski obisk ter nenazadnje kontaktne seminarje.

Naša šola se je v mrežo vključila kot prva slovenska in tako prevzela vlogo koordinatorice za celotno državo, kar nam je naložilo veliko odgovornost. Naša naloga je bila sodelovati z drugimi šolami v državi, jim nuditi informacije in pomoč, obveščati o različnih natečajih in priložnostih za povezovanje ter organizirati mednarodno sreča-

nje v Sloveniji med 29. marcem in 3. aprilom letos. V našem prizadevanju, da bi učenec približali EU, različnost narodnosti in kultur, ki jo sestavljajo, jim omogočili boljše poznavanje tujih držav in jezikov ter jim tako ali drugače popestrili šolski vsakdan, smo se vključili v dva mednarodna projekta. Prvi je bil H₂O – ne samo voda, ki se je medtem že iztekel, drugi pa Umetnost in hrana – spreminjanje prehranjevalnih navad učencev s pomočjo umetnosti, ki bo potekal še nadaljnji dve leti.

Ta tri leta sodelovanja so minila presenetljivo hitro in ob zaključnem srečanju, ki je bilo med 8. in 13. novem-

brom na otoku Procida v bližini Neaplja, je bil za razliko od prejšnjih marsikateri stisk roke v slovo zelo gorenjak. Ponosni in veseli smo, da je vodja projekta dr. Eugenia Tesoro naši šoli iztegnila roko prijateljstva in da jo je ravnatelj Ivan Janez Domitrovič tako z veseljem sprejel ter projekt zaupal Aleksandru Verhovšku in Metki Vajdič. V prihodnost zremo optimistično, saj se projekt kljub uradnemu zaključku nadaljuje s srečanjem v hrvaškem Đakovu, ki bo namenjeno predvsem kandidatkam za vstop v EU, februarja pa se bomo spet prijavili na razpis nacionalne agencije.

AV

slika 48: PRISPEVEK O MEDNARODNEM PROJEKTU
(leta 2007; NT & RC; 18. 12. 2007)

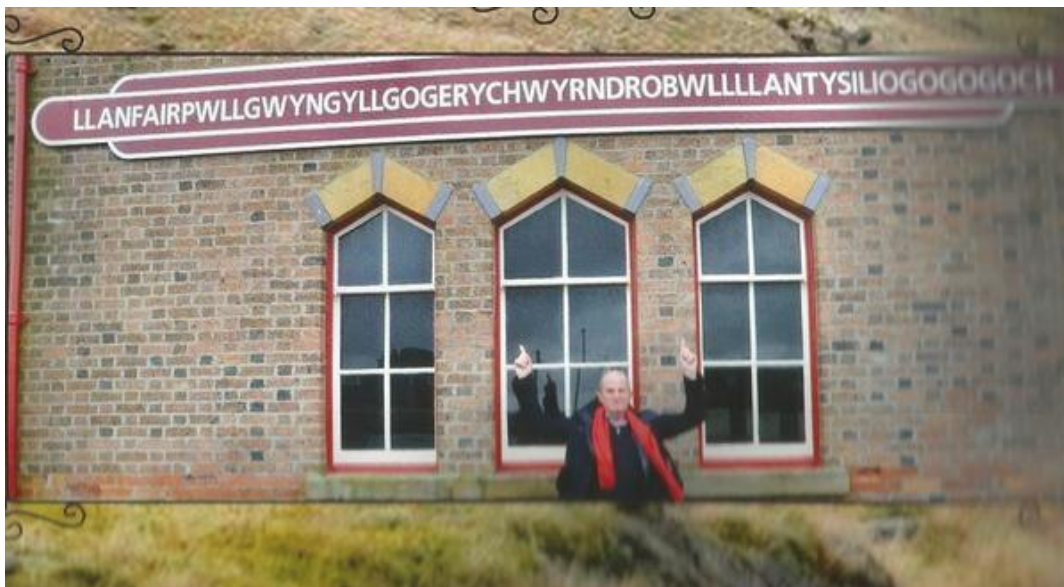
Na teh mednarodnih srečanjih je tudi Jani bogatil svoje znanje in bogate izkušnje v pedagoškem poklicu še poglobil. Na te oblike sodelovanja ima lepe in bogate spomine. Nanizali smo le nekaj utrinkov s teh srečanj.

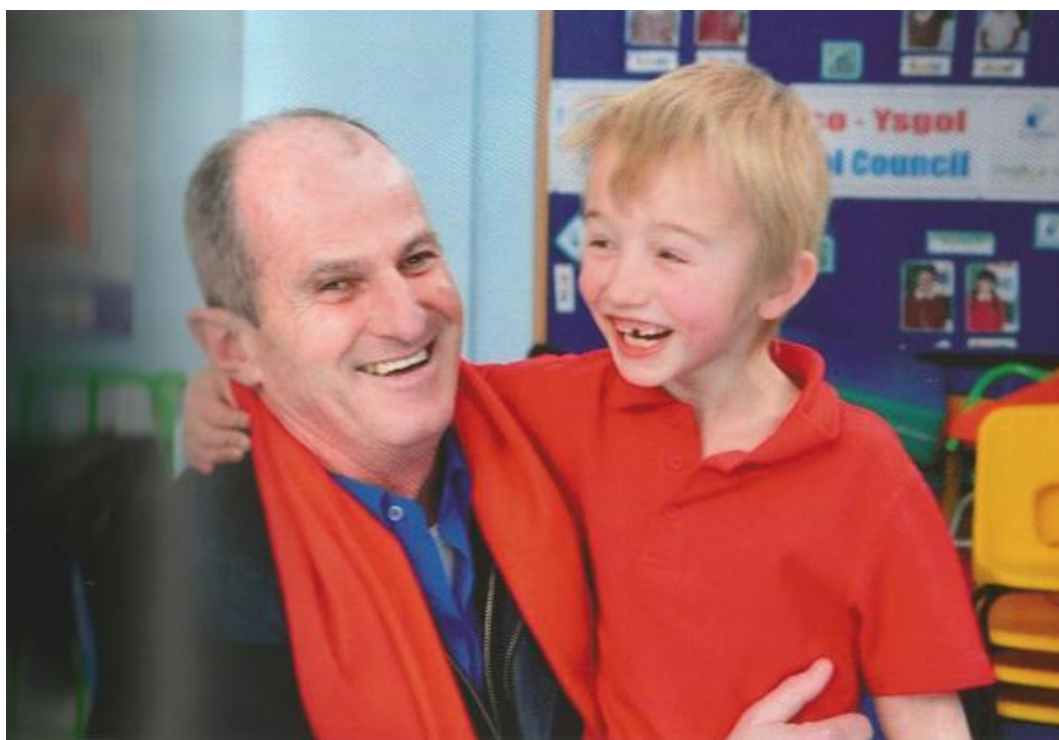
slika 49: NA KONFERENCI NEAC V PORTALEGRU – PORTUGALSKA
(leta 2006; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška; Jani je prvi z leve)

slika 50: MED VODENJEM TUJIH GOSTOV PO CELJU
(leta 2007; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška; Jani v sredini z rumeno kravato)

slika 51: MED OBISKOM VASI Z NAJDALJŠIM IMENOM V EVROPI (WALES)
(leta 2013; fotografija je iz knjige Hitro mineva čas, ki so jo Janiju ob upokojitvi podarili sodelavci)

slika 52: Z RUMIJEM – NAJLJUBŠIM UČENCEM V WALESU
(leta 2013; fotografija je iz knjige Hitro mineva čas, ki so jo Janiju ob upokojitvi podarili sodelavci)

V času ravnateljstva je aktivno sodeloval tudi na drugih področjih. Tako je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja uspešno vodil Društvo pedagoških delavcev Celje. Društvo je povezovalo vse celjske pedagoške delavce. Sestajali so se na letnih predavanjih, na katerih so spoznavali novosti v pedagoškem poklicu, prisluhnili številnim znanim Slovincem in večkrat uživali ob kulturnih prireditvah. Tako so, med drugim, prisluhnili dr. Veljku Rusu, Milanu Kučanu, Cirilu Zlobcu, Tonetu Partljiču, v interpretaciji ljudskega literata spoznali ljudske pesmi J. Vodovnika, si ogledali muzikal Kabaret v izvedbi SLG Celje... V tistem obdobju so v Celju pedagoškim delavcem za uspešno delo na področju šolstva podeljevali tudi nagrado, ki so jo poimenovali Roševo priznanje.

Osem let je bil tudi predstavnik celjske regije pri Združenju ravnateljev Slovenije. V tem obdobju je v okviru združenja slovensko stroko seznanjal s problemi, ki so se pojavljali v šolah na celjskem ter skušal oblikovati rešitve.

Več let je bil tudi vodja ravnateljev celjskih osnovnih šol. Mnogi se ga spominjajo kot strogega in neizprosnega ravnatelja, ki pa je imel izreden posluš za učence, za delavce in za starše in tudi mehko srce.

slika 53: PRVOŠOLČKOM SE JE ZNAL VEDNO PRIBLIŽATI
(leta 2007; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška)

Gospod Kristian Koželj se takole spominja svojih obiskov na nekdanji šoli:

»Srednja šola me je odnesla v Ljubljano.. Sledila je še fakulteta in stik s Celjem se je kar nekoliko ohladil. Kljub vsemu pa sem vsaj enkrat na leto našel kakšno urico ali dve za obisk »stare šole«. In vedno sem zavil tudi skozi tajništvo v ravnateljevo pisarno vedoč, da bom v njej, na rdeče oblazinjenem pisarniškem stolu zagledal Domitroviča. Upokojila se je tajnica, pa drug za drugim moji nekdanji učitelji. Vsako leto sem poznal manj obrazov. Le ravnatelj se mi je zdel

vedno enak. Imel je vedno manj las in ti so bili vedno bolj sivi – a neupogljiva strast v njegovih očeh je ostala.«

slika 54: JANI V SVOJI PRILJUBLJENI PISARNI
(okrog leta 2011; lastnik fotografije je g. Peter Čanji)

Svoje sodelavce pa je znal razveseliti tudi z dejavnostmi ob rednem šolskem delu. Tako jih je vsako leto rad odpeljal na izlet v neznano, čeprav se mnogi spominjajo, da so vedno že pred odhodom nekako odkrili, kam bodo namenjeni. Znani so bili tudi izleti kolektiva na Resevno, kamor so pridno pešačili in se med potjo odlično zabavali.

slika 55: MED ENIM OD POHODOV NA RESEVNO
(okrog leta 2010; lastnik fotografije je g. Peter Čanji; Jani hodi prvi z leve)

V kolektivu so, poleg prizadevnega dela v razredu in ob pouku, znali poskrbeti tudi za zabavo. Nepozabna so njihova druženja ob praznovanjih novega leta, dneva žena, 40 mučenikov, zaključkov leta... Tako kot je Jani vedno poskrbel, da so se prijetno zabavali, so tudi sodelavci njemu pripravili prijetno praznovanje ob njegovi šestdesetletnici. Ob tej priložnosti so mu pripravili torto, ki je imela podobo »njegove« šole.

slika 56: TOLE BO PA KAR ŠKODA RAZREZATI

(leta 2006; fotografija je iz knjige Hitro mineva čas..., ki so jo Janiju ob upokojitvi podarili sodelavci)

In, kot se vsaka pesem enkrat izpoje, se je končala tudi Janijeva službena pot. Junija 2013 se na valeti devetošolcev III. osnovne šole Celje niso poslavljali samo devetošolci, ampak se je poslovil tudi njihov ravnatelj – gospod Ivan Janez Domitrovič. Slovo je bilo, kot vsako slovo, prežeto z nostalgijo in otožnostjo.

slika 57: UČENCI SO SE RAVNATELJU ZAHVALILI ZA VSE
(leta 2013; fotografija je last g. Aleksandra Verhovška)

slika 58: ŠE ZADNJI PLES Z DEVETOŠOLKO
(leta 2013; fotografija je last g. Alekandra Verhovška)

Ob koncu šolskega leta 2012/2013 je zaključil svojo bogato službeno pot in, po skoraj 45 letih službovanja v šolstvu, odšel v zasluženi pokoj.

Takole so ob njegovi upokojitvi nekateri ravnatelji in predstavniki občine obujali spomine na skupno prehojeno pot:

»Petnajst »osnovnošolskih« let sem imel možnost in čast sodelovati s tabo. Bil si edini v naši ravnateljski družini, s katerim sem se lahko sproščeno in hudomušno pogovarjal in dobil nazaj vedno ustrezen odgovor ali poduk. Čutil sem tudi, da imaš rad svoje delo, svojo šolo in svoje »babe«. Kot ravnatelj starega kova si se znal tudi odkrito razjeziti, ko si skušal uveljaviti interese šole v ožjem ali širšem smislu. Žal ta vrlina v naši feminizirani dejavnosti izginja. Spoznal sem tudi, da čas ne sodi med tvoje največje vrednote, ali pa nisi želel, da ti ga odmerjajo drugi.«
(Martin Grosek, ravnatelj OŠ Ljubečna)

»Najino službeno druženje nima ne vem kako dolgega staža. A kljub temu ni le teh nekaj let, kar te poznam. Leta nazaj sem slišala zate, kot za strogega, a dobrega učitelja, ki sta mu zanje in lepa slovenska beseda visoka vrednota. Potem si v javni prostor stopil kot ravnatelj, ki ve kaj hoče doseči in zna postaviti meje – vsem. V zadnjih letih sva bila stanovska kolega in na naših srečanjih, druženjih si se izkazal več kot le to. Znal si reči bobu bob, jasno in glasno povedati kaj misliš, a nisi nikoli pozabil pohvaliti ljudi, za to, kar so naredili dobro. Tudi meni, kot začetnici med ravnatelji in kot neizkušeni vodji aktiva, si večkrat namenil spodbudno besedo. Hvala.«
(Mojca Kolin, ravnateljica OŠ Frana Roša Celje)

»Na začetku sem bila v najinih komunikacijah zadržana, saj je bil to zame vedno Gospod, potem pa sem kaj kmalu spoznala, da se pod resnim obrazom skriva silno prijeten sogovornik, z veliko znanja in izkušnjami, včasih celo zelo nepopustljiv. Vedno sva na koncu najinih srečanj kompromisno zaključila pogovor, si pogledala v oči, stisnila roko in Ćimi je rad dodal:«Ocvirkova, pa vi ste od hudiĉa!«» (Polona Ocvirk, vodja Oddelka za druŹbene dejavnosti MOC)

»A vznikne, zraste, se razvije, bogati, Źlahtni, lahko samo iskren odnos med dvema, ki sta strokovno dovolj moĉna in osebnostno dovolj zrela, da to zmoreta, ĉutita. In midva sva v dolgih letih zorenja zmogla, gradila in Źlahtnila najin odnos. V skupnih voŹnjah iz Celja do Dobrne predebatirala marsikatero dilemo in vedno mi je bilo vŹeĉ priznanje: »ta mala, ti pa niti nisi tako butasta.« Butasta gor ali dol, pomembno je bilo, da sva se bila oba sposobna drug od drugega uĉiti, primerjati »resnice«, ĉrpati pozitivno energijo, se nasmejati, a kdaj tudi sporeĉi. Najini vlogi uĉitelja drug drugemu sta se pogostokrat menjavali, a vedno ohranjali spoŹtljiv prizvok. OdraŹcati ob nekom, ki se zaveda samega sebe, ki ve, zakaj je na doloĉenem mestu, ki ĉuti z vsem bitjem srca, je najlepŹe darilo, ki s ĉasom nikoli ne izgubi vrednosti, ampak jo pridobiva in njegova vrednost je neprecenljiva. In najino darilo – iskren odnos – je neprecenljiv. Neprecenljiv v vseh vlogah: ravnatelj – uĉiteljica, ravnatelj – kulturna ustvarjalka, ravnatelj – ravnateljica, prijatelj – prijateljica...« (Marijana Kolenko, ravnateljica OŹ Lava Celje)

»Posebej bi Źelel izpostaviti gospoda Janeza kot nekajkratnega vodjo aktivna ravnateljev, saj je problematiko odliĉno poznal in obvladoval. Delovne seje so bile vzorno pripravljene in izvedene, ker pa je bil vkljuĉen tudi v delo obĉinskih organov in zdruŹenja ravnateljev Slovenije, je problematiko in nove ideje uspeŹno prenaŹal na vseslovensko raven. Tudi kolektiv III. osnovne Źole, ki ga je vodil vse do upokojitve, njegovo delo izjemno ceni, saj zapuŹĉa organizacijsko in vsebinsko urejeno Źolo, v izjemni kondiciji in pozitivni naravnosti.

Biti Janezov prijatelj, sodelavec in sooblikovalec vzgojno izobraŹevalnega in kulturnega podroĉja v celjskem in ŹirŹem slovenskem prostoru, mi je v ĉast in v prijeten spomin.« (Vid Marcen, ravnatelj Glasbene Źole Celje)

(odlomki so iz knjige Zate Ivan Janez Domitroviĉ – Jani DŹimi, ki so jo Janiju ob upokojitvi podarili ravnatelj celjskih osnovnih Źol; 2013).

slika 59: KOLEKTIV III. OŹ CELJE LETA 2011

POKOJ

Po upokojitvi je kar nekaj časa čutil praznino, saj se nekako ni mogel sprijazniti s tem, da mu zjutraj ni bilo več potrebno oditi v šolo. Ker je imel svoje delo neizmerno rad, je poskušal najti kakšno zaposlitev, ki bi mu še vedno dajala občutek, da za ljudi lahko naredi nekaj dobrega. Z veseljem je sprejel ponujeno priložnost, ko so ga prosili, če bi sprejel predsedovanje Celjskega literarnega društva (CLD).

»Petič sva se videla na novoletnem županovem sprejemu. Prav takrat pa sem kot ustanoviteljica CLD imela dolžnost poiskati novega predsednika. Zelo tesno je že bilo s časom in potrebno je bilo poiskati zelo kvalitetnega človeka.

Prosila sem gospo Marijano Kolenko, če bi ona prevzela vodenje CLD, pa je odklonila z razlogom, da ima že vse preveč zadolžitev. Ne daleč je v družbi stal g. Domitrovič in ona mi je predlagala njega. Poklicali sva ga in povedali predlog, da postane predsednik. Malo začuden sicer je povedal, da gre res v pokoj in da že sedaj razmišlja, kaj bo delal, saj bo kar naenkrat imel veliko časa. Jaz, ki sem že dolgoletna upokojenka, sem ga takoj potolažila, da šele takrat, ko si upokojen, zmanjkuje časa, čeprav se to predvsem mladim zdi čudno. Tako je na februarškem občnem zboru CLD g. Domitrovič postal predsednik. Na tem zboru se je članom predstavil z obširnimi delovnimi načrtom. Člani smo takoj ugotovili, da smo dobili pravega predsednika.

Prvi sestanki upravnega odbora so bili vodeni bolj v šolskem duhu. Včasih je pozabil, da mi starejši le nismo učenci, člani pa smo tudi hitro ugotovili, da smo tudi mi po svoje naporni in tako stopili vsak korak nazaj. Lahko rečem, da smo sedaj dobro spoznali drug drugega in dosegli zelo dobro vzdušje.

Poleg že utečenega programa, ki ga je društvo v dveh letih imelo, je g. Domitrovič s svojim neverjetnim smislom za predstavitev nas članov in naša dela vnesel neko novo dimenzijo. Kot prvo je vodil predstavitev moje druge pesniške zbirke Minevanje. Nisem vedela, kako bo zadeva potekala in nisem si prav upala povabiti vseh mojih znancev, toda moj strah je bil popolnoma odveč. Predstavitev je bila odlična. Domitrovič se je na predstavitev pripravil maksimalno, moja trema se je razblinila v hipu in vsi smo začeli dobesedno uživati. To je odprlo pot tudi do predstavitev drugih članov,« se začetkov Janijevega predsedovanja spominja gospa Anamarija Justin, ustanoviteljica Celjskega literarnega društva.

slika 60: MED PREDSTAVITVIJO PESNIŠKE ZBIRKE GOSPE JUSTIN
(leta 2014; fotografija je last gospe Anamarije Justin)

Celjsko literarno društvo je z Janijem dobilo predsednika, ki je delo v društvu popestril. V uvodni strani njihove spletne strani je na svež način spodbudil člane k ustvarjanju in hkrati povabil nove člane, ki čutijo, da bi se jim lahko pridružili.

slika 61: UVODNE MISLI NA SPLETNI STRANI DRUŠTVA
(spletna stran Celjskega literarnega društva; 24. 2. 2016)

Člani društva so ponosni, kadar njihova literarna dela ugledajo luč sveta v knjižni obliki. V društvenih prostorih priredijo javno predstavitev in Jani prav rad prevzame vlogo moderatorja. Na vse predstavitve se skrbno pripravi in, z njemu lastnim doživljanjem literature, pričara nepozabne večere. Gospa Metka Hojnik Verdev, ki je bila pred Janijem predsednica Celjskega literarnega društva, se takole spominja predstavitve njene pesniške zbirke: »Posebno doživetje mi je bilo, ko je vodil predstavitev moje druge pesniške zbirke. S posebnim žarom se je lotil dela in pričaral čudovit večer.«

slika 62: MED PREDSTAVITVIJO PESNIŠKE ZBIRKE GOSPE HOJNIK VERDEV
(leta 2014; fotografija je last gospe Metke Hojnik Verdev)

Člani Celjskega literarnega društva pa pogosto gostujejo tudi na literarnih večerih, ki jih organizirajo v krajevnih skupnostih. S svojimi literarnimi deli popestrijo kakšen sivi vsakdan naših krajanov.

slika 63: MED VODENJEM LITERARNEGA VEČERA V KS LAVA
(leta 2016; fotografija je last raziskovalcev)

Znajo pa v društvu poskrbeti tudi za prijetna druženja, ki jih ob različnih praznikih in prireditvah popestrijo s kulinarčnim druženjem in zabavo.

slika 64: NA NOVOLETNEM SPREJEMU CELJSKEGA LITERARNEGA DRUŠTVA
(leta 2016; fotografija je last g. Kristiana Koželja, ki je na sliki levo)

Člani Celjskega literarnega društva so ponosni na svojega novega predsednika in si želijo, da bi s svojo energijo in ljubeznijo do domače besede še dolgo vetril v njihovem društvu.

DRUŽINA

Jani je med študijem poskrbel za dodaten zaslužek. Zaposlil se je v študijski knjižnici Pedagoške akademije Maribor. Knjižnico je obiskovala mlada študentka Boža, ki je takrat zaključevala dvopredmetni visokošolski študij fizike in tehnike. Bila sta si všeč in Jani jo je povabil na zmenek. Žal pa je na zmenek pozabil in Boža ga je zaman čakala. Simpatije so bile tolikšne, da je naslednji dan vseeno preverila, kaj se je zgodilo, da Jani ni prišel na zmenek. Po pravici ji je povedal kaj se je zgodilo, se ji opravičil in svojo napako popravil. Mnogi prijatelji se radi pošalijo, da čas še danes ni njegov zaveznik.

Simpatije so prerasle v ljubezen in leta 1972 sta svojo ljubezen okronala s poroko.

slika 65: POROČNA FOTOGRAFIJA
(leta 1972; fotografija je last g. Domitroviča)

V Celju sta si ustvarila družino. Leta 1974 se jima je rodila hči Maja in leta 1977 še hči Eva. Ker je Jani odraščal brez očeta in z materjo živel v nepopolni družini, brez bratov in sester, je družino dojemal kot nekakšno zavetje. Bil je ponosen oče in je vedno čutil odgovornost do svojih deklet. Res je, da si je neizmerno želel sina, saj je po svoji strani zadnji moški potomec v družini in se tako njihov priimek ne bo nadaljeval. Zaveda pa se, da sta mu tudi hčeri pričarali obilo lepih in nepozabnih družinskih trenutkov, ki jih zna neizmerno ceniti.

Kljub temu da je bil v času njunega odraščanja veliko zdoma, saj se je na delo vozil na Dobrno in se tam razdajal v službi in v družbenem življenju, se je, kolikor je čas dopuščal, veliko ukvarjal z dekleti. Soproga Boža mu je bila ves čas v veliko oporo in pomoč.

Hči Eva se spominja, da so, ko so še živeli v majhnem stanovanju v Novi vasi, preživljali neizmerno tople družinske trenutke.

V veliko veselje jima je bilo tudi očetovo večerno branje pravljič, ki so ju zaznamovale za celo življenje.

Jani je bil strog in dosleden oče. Hčeri je želel vzgojiti v odgovorni osebi, ki bosta znali stopati skozi življenje s pravimi vrednotami. In to mu je tudi uspelo. Na to je neizmerno ponosen.

slika 66: DRUŽINSKA FOTOGRAFIJA POSNETA V PELIKANOVEM ATELJEJU
(leta 2005; fotografija je last g. Domitroviča)

V prostih trenutkih so odhajali na smučanje, pa na morje, v hribe...

Vse te aktivnosti so jih povezovale tudi z drugimi prijatelji, saj imajo velik krog družinskih prijateljev. Veliko so se družili, tako pri športnih aktivnostih, kot pri kulturnih in zabavnih dejavnostih.

Na skupnih dopustih so znali poskrbeti za udobje. Jani, ki je znan gurman, je bil še posebej občutljiv na to, da jih je na dopustu, kadar so sami pripravljali hrano, vedno pričakal svež kruh. Poleti, ko jih je na morskih plažah gredo vroče sonce, pa je znal poskrbeti, da jim je iz rjuh pripravil senco in tako preprečil neljube opekline.

S prijatelji so se družili tudi na domovih. Gospa Marinka Dobnik se spominja, da so ob različnih praznikih pripravljali prave literarne večere. Na teh večerih so, ob dobri hrani, poskrbeli tudi za duhovno druženje, saj so si vedno izbrali neko tematiko. Vsak udeleženec je nato pripravil kratko predstavitev. Ta je lahko obsegala recitiranje pesmi, razlago literarnega dela ali zgodovinsko ozadje kakšnega dogodka.

Tudi novoletna praznovanja so potekala v podobnem vzdušju. Pripravili so skupen program, vodilno vlogo pri organizaciji pa je največkrat prevzel prav Jani.

Mnogim prijateljem tudi ob rojstnih dnevih pripravi kulturni in zabavni program.

Po skupnih ogledih kulturnih dogodkov pa vedno sledi obvezna analiza ob kavici.

Za prijetno druženje znata oba Domitroviča poskrbeti tudi pri celjskih literatih. Gospa Anamarija Justin z veseljem pove, da z Janijem niso dobili le zagnanega in sposobnega predsednika društva, ampak se jim pri prireditvah pridruži tudi Janijeva soproga Boža, ki za udeležence večkrat pripravi čaj in zavitek.

slika 69: PO PRIREDITVI V CELJSKI KULTURNICI
(leta 2013; fotografija je s spletne strani Celjskega literarnega društva)

V zadnjem obdobju rad posedi tudi na svoji domači verandi, kjer popije kavico ali sok in poklepeta s prijatelji.

slika 70: NA SVOJI VERANDI
(leta 2013; lastnik fotografije je g. Peter Čanji)

Hčeri sta odrasli, doštudirali in si ustvarili svoji družini. Maja živi v okolici Ljubljane, Eva pa se je zaposlila na Evropski komisiji v Luksemburgu. Eva se je zaljubila v prikupnega Indijca in si z njim ustvarila družino. Gospod Peter Čanji je prepričan, da je Janijev pogled na svet in ljudi močno oblikovalo dejstvo, da se je hči Eva poročila z Indijcem, saj je na poroki, ki so jo imeli v Indiji, dodobra spoznal ljudi in njihovo kulturo.

Jani je vesel, da se je pred leti odločil za intenzivno učenje angleškega jezika, saj se z zetom lahko pogovarja le angleško.

slika 71: NA EVINI POROKI V INDIJI
(leta 2012; fotografija je last g. Domitroviča)

Čeprav vnuki živijo precej daleč, saj Majina otroka živita blizu Ljubljane, Evina pa v Luksemburgu, trije vnuki in ena vnukinja Janiju pomenijo globoko notranje zadovoljstvo in srečo.

Ponosen je, da mala Arya in Vitan, ki živita v večjezični družini (pogovarjajo se angleško in francosko ter slovensko in v jeziku gudžarati), z mamo govorita samo slovensko. Tako bosta, kljub temu da živita v oddaljenem Luksemburgu, tudi jezikovno povezana s Slovenijo, s slovensko knjigo in kulturo ter domovino matere in starih staršev.

slika 72: NAJSTAREJŠI VNUK JURIJ Z DEDKOM
(leta 2008; fotografija je last g. Domitroviča)

slika 73: VNUKINJA ZALA IN
VNUK ARYA NA POTI K
MIŠKU KNJIŽKU
(leta 2015; fotografija je last
g. Domitroviča)

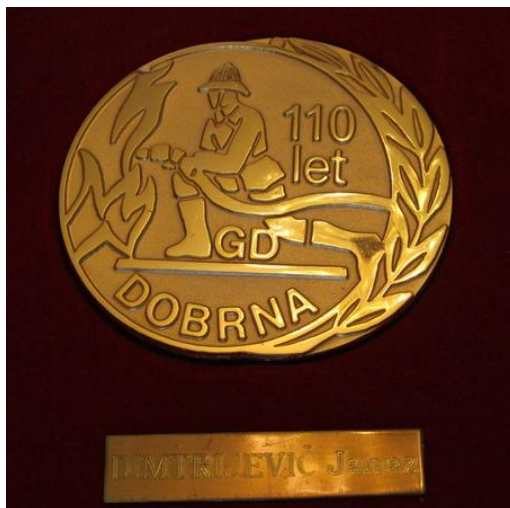
slika 74: NAJMLAJŠI VNUK VITAN
MED PRVIM OBISKOM PRI
DEDKU
(leta 2015; fotografija je last
g. Domitroviča)

NAGRADE IN PRIZNANJA

V njegovih vitrinah ni neskončno mnogo nagrad in priznanj, saj je slovenska srenja pri nagrajevanju pedagoških delavcev bolj skopa.

Je pa leta 1986 ob krajevnem prazniku na Dobrni prejel diplomu za dobre odnose med šolo in KS ter DPO v KS. (vir: Kronika OŠ XIV. divizije Dobrna).

Na Dobrni je prejel tudi več priznanj za uspešno sodelovanje in povezovanje s šolo v številnih društvih.

slika 75: PLAKETA ZA USPEŠNO SODELOVANJE Z GASILSKIM DRUŠTVOM
(leta 1985)

Leta 1991 je za požrtvovalno delo pri razvoju krajevne skupnosti Dobrna prejel najvišje priznanje za delo v krajevni skupnosti – zlato plaketo.

slika 76: ZLATA PLAKETA ZA SODELOVANJE S KS DOBRNA
(leta 1991)

Enako priznanje je prejel tudi v Celju. Plaketo, najvišje priznanje za sodelovanje s krajevno skupnostjo, je prejel leta 2013 za sodelovanje s KS Center Celje.

slika 77: MED PODELITVIJO PRIZNANJA ZA SODELOVANJE S KS CENTER CELJE
(leta 2013; fotografija je last g. Domitroviča)

A nagrade in priznanja, ki štejejo in so v srcih ljudi zapisana veliko globlje, so tisti srečni in navdušujoči stiski rok, ki se izmenjajo ob naključnih srečanjih z bivšimi učenci, spoštljivi pozdravi staršev, ki se zavedajo, da je v življenjih njihovih otrok zapustil globoke sledi in številni pozitivni komentarji. Med njimi smo jih izbrali le nekaj:

»Če bi moral izbrati človeka, ki je ob starših najbolj usodno zaznamoval moje življenje, je to brez dvoma Ivan Janez Domitrovič. Preveč stvari je, za katere sem mu preprosto hvaležen. Upam, da mu bom nekoč mogel povrniti vsaj droben del.« (g. Kristian Koželj, bivši učenec)

»Jani je človek, ki je in bo meni vedno predstavljal lik človeka, ki ti, če ga poznaš in se z njim družiš, pomeni bogastvo.« (ga. Daša Knez, bivša učenka)

»Ivan Janez Domitrovič – avtoriteta, ravnatelj, učitelj, sodelavec, pedagoški vodja, slavist, izjemen poznavalec in navdušen bralec ter podpornik slovenske literature, govorec, športni navdušenec, pohodnik, občasno trd nasprotnik, ljubitelj dobre hrane in žlahtne kapljice ter napeva Na Golici, plesalec, veseljak, prijatelj...« (ga. Ema Kuhar, bivša sodelavka)

»Zame je bil od samega začetka močna avtoriteta, katero sem spoštoval in cenil. Vedno sem se od njega ogromno naučil. Do danes me spremlja mnogo njegovih navodil in nasvetov, katere je vedno z veseljem posredoval. Seveda, ne vsak, je jemal njegove kritike kot dobronamerno. Šolo je vodil profesionalno in s srcem. Bil je pravičen ravnatelj, brez dlake na jeziku, odličen pedagog in mentor. Vedno je užival v uspehih naših učencev, veselil se je vsakega priznanja in je podprl vsak trud. Najbolj mu je bil pri srcu pevski zbor, na katerega je bil vedno ponosen.« (g. Peter Čanji, bivši sodelavec)

»G. Domitrovič je ravnatelj, ki bo, po mojem prepričanju, v celjskem osnovnem šolstvu zapustil velik in nepozaben pečat.« (ga. Milica Burič – iz knjige Zate Ivan Janez Domitrovič – Jani Džimi)

DRUGI O IVANU JANEZU DOMITROVIČU

ga. Daša Knez, nekdanja učenka

»IVAN JANEZ DOMITROVIČ –MOJ UČITELJ, MOJ RAZREDNIK, MOJ PRIJATELJ

Pozdravljeni!

Sem Daša Knez, na katero ste naslovili prošnjo, naj vam natrosim nekaj utrinkov iz mojega druženja z Janezom Ivanom Domitrovičem.

torej...., .

Ko sem bila učenka šestega razreda osnovne šole, je naš razred 6. d dobil novega razrednika in učitelja slovenskega jezika. Takrat je bil to mlad učitelj, bilo je to njegovo prvo delovno mesto. Za nas dekleta je bil to zelo luškan učitelj, ki so nam ga punce iz sosednjih razredov zavidale. Bil je zavzet za slovenski jezik, predvsem pa nas je kot razred takoj vzel za svojega. Bili smo kar težek razred, skušal nas je vsakega posebej in vse skupaj usmerjati na pravo pot s svojimi prijemi. Meni se je njegov odnos, ki ga je imel do nas, zdel nekaj novega. Ko gledam danes nazaj, vem da je bil njegov odnos do nas tako drugačen od odnosa drugih učiteljev in vsaj jaz sem se učila velikokrat samo zaradi njega, da ga ne bi razočarala. Zanj si kot učenec imel res občutek, da mu je mar zate. Vem, da sem si na enem izletu zlomila roko. Spremil me je do bolnice in potem domov, da je staršem razložil, kaj se je zgodilo na izletu. Vem, da je bil moji mami, ki je bila profesorica slovenskega jezika na gimnaziji, takoj simpatičen in tudi onadva sta vsa leta ohranila lep odnos. Že takrat, predvsem pa še kasneje, smo vedeli, da nam želi samo najbolje. Bil je avantgarden, saj nas je v tistih letih že peljal na končni izlet v osmem razredu za tri dni na Ribniško koč, kar nam je verjetno ostalo vsem v lepem spominu. V tistih dneh na Ribniški koči smo se veliko pogovarjali. Jaz, ki sem bila po rasti majhna in sem bila zaradi tega večkrat tarča zbadanja sošolcev, mi je rekel: Veš, ne velja samo pregovor: »Strup je v majhnih flaškah« ampak tudi: »Ob majhen kamen se spotakneš, velikega obideš« Fantje so razumeli in me gledali potem z drugačnimi očmi.

Po koncu osemletke smo se razšli s težkim srcem. No, nekateri smo z njim in njegovo ženo ostali v stikih še naprej. Ko se mu je rodila prva hči smo ga obiskali in njegovi malčici Maji prinesli za darilo veliko opico z imenom Peter.(On že ve zakaj). Na 25. obletnici osnovne šole je eden izmed mojih sošolcev Janiju (tako smo ga kasneje vsi klicali) dejal: »Če ne bi imel tebe za razrednika, bi bil verjetno danes kriminallec in ne kriminalist kot sem sedaj«.

Leta so tekla, jaz sem z njim ostala v stiku, z leti so se razlike v letih med nama manjšale in postala sva res dobra prijatelja. Jani si je vedno vzel čas zame, če sem bila v težavah. Njegovi življenjski nasveti so mi bili v veliko pomoč in oporo – pravi prijatelj v dobrem in slabem.! Z leti, ko sem si sama ustvarila družino, smo postali družinski prijatelji, tako mi, kot tudi naši otroci. Skupno smo preživljali zimske počitnice na smučanju, kjer je moral biti za Janija vsako jutro na mizi svež kruh in tudi poletja (na plaži nam je vedno iz rjuh pripravil senčko). Jani je človek, ki je in bo meni vedno predstavljal lik človeka, ki ti, če ga poznaš in se z njim družiš, pomeni bogastvo. Jani je bil prvi, ki sem mu zaupala v mojih študijskih letih, da pričakujem otroka.

No, moram priznati, da se sedaj slišiva in vidiva redkeje, ampak , je pa ena zanimivost med nama: Ko ga kličem po telefonu in se oglasi, vedno reče: »Pravkar sva se z Božo (njegova žena) pogovarjala o tebi« – pravijo, da med ljudmi, ki so si blizu, telepatija deluje. Je že res!!!

Lep pozdrav

Daša KNEZ«

g. Marijan Petan, sodelavec na OŠ I. celjske čete Celje

»Z Janijem, Džimijem, sem se prvič srečal na 3. Osnovni šoli, takrat OŠ 1. celjske čete v letu 1972, kjer sem jaz učil zemljepis, on pa slovenski jezik. Najprej pod ravnateljem Jako Majcenom, kasneje pa še ravnateljem Pavletom Bukovcem. Zelo dobro sva se razumela in v zbornici skrbela za dobro vzdušje med učitelji. Skozi delo, sodelovanje sva se tudi spoprijateljila in imela zelo uspešno skupno organiziranje izletov, rekreacijo za učitelje in vse tudi za učence, od prireditev do kulturne dejavnosti.

Janez je bil že takrat vzor mladi generaciji, saj s svojim zgledom in odnosi in pozitivno energijo pomagal marsikateremu učencu, ki se je znašel v težavah.

Potem sta se 1978 leta najine poti malo ločili, jaz sem šel za ravnatelja v Pionirski dom »Cvetke Jerinove« v Celje, Janez pa za ravnatelja na OŠ Dobrna. Vseeno sva še sodelovala, najbolj v okviru kolegija ravnateljev na Združenih osnovnih šolah Celje. Tudi tu je Janez imel vedno pozitivno, konstruktivno vlogo pri reševanju tekočih problemov.

Po najini upokojitvi sva se ponovno našla, on v vlogi predsednika literarnega društva Celje, jaz pa predsednika Združenja borcev za vrednote NOB Celje. Sodelujeva pri literarni obogatitvi prireditev namenjenih poštenemu odnosu in ohranjanju tradicije NOB.

In še četrta diagonala. Pred kratkim sva se srečala na ulici v Luksemburgu in ugotovila, da sta najini hčerki zaposleni na Evropski komisiji, midva pa sva se skupaj z najinima soprograma usedla in se pogovarjala, kot da se nisva videla že vrsto let. Kako je svet majhen in kako se vedno najdejo sorodne »duše«.

Marijan Petan«

ga. Vida Bukovac, svetovalka Zavoda za šolstvo, OE Celje

»Gospoda Janeza Domitroviča sem spoznala kot predmetnega učitelja slovenskega jezika na OŠ I. celjske čete v Celju. Z učenci je pripravljaval zanimive proslave ob praznikih. Na družbenih učiteljev je bil zaželen sogovornik, soorganizator, skratka človek, ki je znal poskrbeti za dobro voljo. Ravnatelj ga je hvalil kot dobrega in naprednega slavista.

Nekako v tem času je bilo v občini kar nekaj ravnateljev pred upokojitvijo. Na oddelku za družbene dejavnosti občine Celje so poizvedovali za primernimi kandidati in uradno zaprosili Zavod republike Slovenije za šolstvo v Celju za predloge in mnenja. Ker sem bila na tej enoti odgovorna za občino Celje, sem se posvetovala z ravnatelji, svetovalnimi delavci in učitelji o primernih kandidatih. Tako sem med drugimi, kot perspektivnega ravnatelja, imenovala tudi njega. Ko se je pokazala potreba po novem ravnatelju na Dobrni, so na občini upoštevali naš predlog in ga imenovali. Šola na Dobrni je z njim dobila uspešnega sogovornika s krajevnimi organizacijami, učitelji, učenci in starši pa dobrega ravnatelja.

V 80. letih prejšnjega stoletja sem na Zavodu republike Slovenije za šolstvo ustanovila skupino za posodabljanje vzgojno izobraževalnega dela v začetnih razredih osnovne šole. O delu skupine sem informirala tudi ravnatelje in svetovalne delavce. Le ti so sodelovali z učitelji – člani skupine in jim omogočali uvajanje novosti. Gospod Domitrovič se je tudi sam vključil, posebno na področju dela s starši. Vodil je posebne roditeljske sestanke (za starše otrok s posebnimi potrebami, n.pr. jecanje) in o tem in o delu učiteljev poročal na ravnateljskih konferencah, posvetih ali po hospitacijah ravnateljev iz Hrvaške in univerzitetnih profesorjev iz Ljubljane na šoli Dobrna.

Pod njegovim vodstvom se je OŠ Dobrna uvrstila med najnaprednejše v Sloveniji.

Spomladi sem mu ob posebni priložnosti napisala tole pesem:
IVANU JANEZU DOMITROVIČU,
predsedniku celjskih literatov

V feminiziranem poklicu
blestel si v zbornici, razredu,
a kot ravnatelj se ravnal
po inovatorskem se zgledu.
Še sam si inoviral
in staršem novosti v šoli hvalil.
Gromovnik z močnim glasom,
v duši pa mehak,
se vsedeš v naša srca,
prinašaš nam pomlad.
Zapisan Celju, domovini,
čeprav si v Luksemburgu rad.
To je naš Jani,
iskriv in še ves mlad,
vsakdo iz prosvetne srenje
ima ga srčno rad.
Vida Bukovac«

ga. Marija Deu - Vrečer, mati učenca OŠ Dobrna

»Spoštovani !

Prijetno mi je bilo, ko sem prejela vaš dopis. Vesela sem, da se boste gospoda Janeza Domitroviča spomnili in da boste del službovanja na Dobrni tudi vključili v njegovo kroniko.

Gospod Janez Domitrovč je na Dobrno prišel službovat kot ravnatelj Osnovne šole Dobrne v letu 1980 morda tudi proti koncu leta 1979. Namreč tega leta 1. maja sem tudi sama nastopila službo vodja hotelov in gostinstva v takratnem zdravilišču Dobrna. Glede na to, da sva na Dobrni preživela prijetnih 15 let, namreč tudi g. Domitrovič je iz Dobrne odšel leta 1995 na novo delovno mesto ravnatelja v Celju, jaz pa istega obdobja v Terme Zreče za vodenje zdravilišča, bi lahko rekla, da naju je z Dobrno vezalo isto obdobje.

Kar kmalu sva našla skupni jezik, saj nam je v Zdravilišču veliko pripomogel. Skupaj smo vsako leto organizirali:

Slikarsko razstavo učencev osnovne šole,

Vsako leto je nekaj učencev na njegovo pobudo sodelovalo tudi pri EX Tempore Dobrna,

Vsako leto smo skupaj pripravljali BOŽIČNE SEJME, ki so se razvili v osrednjo prireditve v času božično novoletnih praznikov. Ne da so učenci skupaj z mentorji pripravljali odličen sejem. To je bil dogodek, kjer se je srečala vsa vas, se z otroki poveselila, pa tudi ves učiteljski zbor je sodeloval na prireditvi.

Osrednje letne akademije učencev Osnovne šole so bili dogodki, ki jih skoraj nihče ni zamudil.

V tem obdobju so na šoli organizirali tudi turistični krožek, ki je deloval in sodeloval z društvom in zdraviliščem. Prireditve kot so pust, pa čistilne akcije, pa seveda tekmovanja v okviru TZS so izvajali učenci tega krožka.

Sicer je bil g. ravnatelj tudi odličen organizator in skoraj ni bilo dogodka, kjer ne bi sodeloval z učenci ali zgolj s strokovno pomočjo. Bil je odličen ravnatelj, ki je imel avtoriteto. Njegov govor

ob začetku šolskega leta je bil dogodek, saj smo starši vedeli, da bo v šoli »vse v najlepšem redu«, da se bodo programi odvijali skladno s šolskim programom, pa še kaj se je našlo za »vmes«.

Njegova prisotnost na Dobrni pa ni bila zgolj v službenem času. Rad se je udeleževal dogodkov in prireditev, ki smo jih v Zdravilišču Dobrna v tem obdobju kar veliko priredili. Še posebej prijetno je bilo druženje z njim in njegovo soprogo v času novoletnih prireditev, pusta.

Kot mati sina, ki je bil njegov učenec, pa lahko rečem, da me je mnogokrat potolažil in mi vlil upanja, saj je potreboval malo več časa. Z njegovimi nasveti sem vzgajala sina, ki je uspel tako privatno kot službeno. Pogosto se spomnim nanj in sem hvaležna za njegove spodbude in trud, ki ga je vložil v učence osnovne šole Dobrna. Zelo smo ga in ga še pogrešamo, saj je izredno širok in zanimiv sogovornik.

Želim vam veliko uspehov pri pisanju njegove kronike.

Marija Deu-Vrečer«

g. Kristian Koželj, nekdanji učenec in kasneje sodelavec na III. OŠ Celje

Z Ivanom Janezom Domitrovičem sva prve besede spregovorila leta 1993. Ali pa morda 1994. Sicer se jih ne spominjam, a dejstvo je, da sem bil takrat tretješolec na III. osnovni šoli Celje, on pa je postal novi ravnatelj. In dejstvo je, da je takoj vzpostavil drugačno ravnateljjevanje kot njegova predhodnica – srečevali smo ga na hodnikih med odmori, pozdravljal nas je, še več, večkrat si je vzel vsaj nekaj trenutkov, da je povprašal po našem počutju in zaželel lep dan. Večkrat si je vzel tudi nekaj trenutkov za »razčiščevanje« z »gavnarji« in ostalimi prestopniki. Kmalu smo o Ivanu Janezu Domitroviču vedeli dvoje – da nas ima rad in da z njim ni dobro zobat češenj.

Kmalu smo izvedeli, da vsako leto izbere tudi en razred petošolcev, ki ga osebno poučuje slovenski jezik, ki je bil vedno njegova strast. V šolskem letu 95/96 je bil to 5.B – moj razred. Takrat sta se najini poti tesneje prepletli, še posebej, ker naj bi moje takratno pisanje v obliki šolskih spisov in domačih branj obetalo, da se v Celju kali nov literarni up. Up ali ne up – v tem času me je Ivan Janez Domitrovič s svojo strastjo in predanostjo ter nekaterimi izjemnimi pedagoškimi potezami za vedno okužil z literaturo. Najin odnos je bil že takrat pristnejši kot bi pričakovali od ravnatelja šole in prebujajočega se najstnika in je kljub nekaj mojim »gavnarijam« in posledičnim javnim »razčiščevanjem« vedno ostal topel in naklonjen.

Srednja šola me je odnesla v Ljubljano. Sledila so še leta fakultete in stik s Celjem se je kar nekoliko ohladil. Kljub vsemu pa sem vsaj enkrat na leto našel kakšno urico ali dve za obisk »stare šole«. In vedno sem zavil tudi skozi tajništvo v ravnateljevo pisarno vedoč, da bom v njej, na rdeče oblazinjenem pisarniškem stolu zagledal Domitroviča. Upokojila se je tajnica, pa drug za drugim moji nekdanji učitelji. Vsako leto sem poznal manj obrazov. Le ravnatelj se mi je zdel vedno enak. Imel je vedno manj las in ti so bili vedno bolj sivi – a neupogljiva strast v njegovi očeh je ostala.

Pred petimi leti sem se zaradi mamine hude bolezni vrnil v Celje. Po njeni smrti sem ostal sam in v stiski. Spet sem se znašel v ravnateljevi pisarni III. osnovne šole. Tokrat s prošnjo. Rad delam z mladimi in ogromno izkušenj že imam. Tudi idej. Bi se našlo kakšno mesto zame v kolektivu? Vsaj za kakšno leto, da si malo opomore?

Prisluhnil mi je. In znašel sem se na drugi strani vrat v zbornico. Končno v prostoru, v katerega sem osem let zgolj tu in tam pokukal skozi špranjo. Dve leti sva tesno sodelovala. Z navdušenjem je sprejel mojo idejo o šolski gledališki skupini in mi izkazal popolno zaupanje, ko

sem si izmišljeval »nore« projekte kot sta Hamlet in Antigona. Medsebojno spoštovanje je preraščalo v prijateljstvo in še naprej, dokler nisem v njem videl očeta, ki sem ga izgubil pred več kot desetimi leti.

Od osnovne III. osnovne šole sva se poslovila skupaj – on po 20 letih ravnateljstva v zaslužen pokoj, jaz ... novim izzivom naproti. In poslovila sva se v stilu – na tridnevnom gostovanju gledališke skupine III. osnovne šole Celje na mednarodnem festivalu mladinskih gledališč v Pragi. S Sofoklejevo Antigono.

Hkrati sva ugotovila, da je najino ustvarjalno sodelovanje predobro, da bi ga kar tako zavrgla. Z upokojitvijo je Domitrovič prevzel vodenje Celjskega literarnega društva, jaz pa sem se mu pridružil kot podpredsednik in od takrat skupaj »žariva in paliva«, če se izrazim s Kreslinom, po celjskih literarnih poljih.

Če bi moral izbrati človeka, ki je ob starših najbolj usodno zaznamoval moje življenje, je to brez dvoma Ivan Janez Domitrovič. Preveč stvari je, za katere sem mu preprosto hvaležen. Upam, da mu bom nekoč mogel povrniti vsaj droben del.

Kristian Koželj«

ga. Ema Kuhar, sodelavka na III. OŠ Celje

»**IVAN JANEZ DOMITROVIČ** – avtoriteta, ravnatelj, učitelj, sodelavec, pedagoški vodja, slavist, izjemen poznavalec in navdušen bralec ter podpornik slovenske literature, govorec, športni navdušenec, pohodnik, občasno trd nasprotnik, ljubitelj dobre hrane in žlahtne kapljice ter napeva Na Golici, plesalec, veseljak, prijatelj,... Še bi lahko naštevala, saj se je v najinih »skupnih« letih veliko nabralo.

Sodelovanje z njim se je začelo, ko sem nekega junijskega dne leta 1997 prvič prestopila prag III. OŠ. Na razgovor o praznem delovnem mestu sem prišla iz Ljubljane, kjer sem poučevala na razredni stopnji od leta 1985. Ob vstopu v njegovo pisarno sem začutila veliko strahospoštovanje, saj je veljal za strogega ravnatelja. Vendar se je vso nelagodje razblinilo ob pozdravu in trdnem stisku rok. Ponudil mi je poučevanje v 3. razredu takratne OŠ in pojasnil, da že skoraj vse ve o meni in mojem delu, saj sta z mojim takratnim ravnateljem iz Ljubljane sodelovala v aktivu ravnateljev slovenskih osnovnih šol. Kakšno naključje! In oba Janeza! Slovenija je res majhna!

Tako se je začelo. Poučevanje v turnusih, polna učilnica otrok, novi sodelavci, novo okolje, nove zahteve in prilagoditve. Vse se je dobro izteklo. Tudi z njegovo pomočjo. Znal je prisluhniti težavam, svetovati in pomagati, pa tudi zahtevati.

Kar nekaj časa sem potrebovala, da sem znala iz odtenkov njegovega glasu, iz kretenj in mimike razločiti ali je slabe ali dobre volje. Veliko smeha je bilo zaradi tega! Znal je zelo povzdigniti glas, izreči kakšno krepko, a tudi pohvaliti. Nikoli ničesar ni pometel pod preprogo. Njegova »glasnost« je bila legendarna in z njo njegova avtoriteta.

Še posebej me je navdušila organizacija in priprava prireditev ob državnih praznikih in za valetu. Vse je bilo načrtovano do potankosti že na začetku šolskega leta. Povsod je bil zraven in vse je hotel vedeti. Nobena točka nastopajočih ni šla mimo njegovih ušes in ostrega pogleda. Kadar je ob nastopu gledal v tla in »občudoval svoje čevlje«, smo vedeli, da mu ni všeč. Zopet je bil glasen. Glasen pa je bil tudi pri pohvali in zahvali. Mentorji smo včasih »bentili« in se pridušali, izgubljali živce, a na koncu ugotovili, da daleč naokoli ni takšnih prireditev, kot so na III. OŠ. In njegovi govori? Čista desетка! Še danes, ko njega ni več na šoli, znamo stopiti skupaj in ustvariti

prireditv na nivoju. Pogrešamo le njegov stavek v nagovoru, na katerega ni nikoli pozabil: »Pod streho naše častitljive gospe III. OŠ!«

Izredno se je trudil, da bi III. OŠ obdržala sloves šole, ki pošlje »v svet« dobro vzgojene in z znanjem podkrepjene učence. Avtoriteta, znanje, vzgoja, disciplina in človečnost so se pri njem prepletale z roko v roki. Podpirali smo ga in on nas. Šolo smo opremili s sončnimi barvami in izdelki učencev, prenovili in polepšali marsikatero učilnico in hodnik. Rad se je pohvalil, da je ravnatelj »najboljše« osnovne šole v Celju. In mi smo mu z veseljem pritrdili!

Rad je imel druženja z učenci, s starši, sodelavci in prijatelji. Veliko lepih in poučnih izletov in potovanj smo preživeli skupaj. Za vsakega je bilo nekaj. Nasitili smo dušo in telo.

Še vedno si vzame čas, da nas obišče, se razgleda, komentira, pohvali. Pravi, da mu ni vseeno, ko gre mimo častitljive stavbe, kjer je preživel veliko svojih najbolj plodnih let kot učitelj in ravnatelj.

A življenje in upokožitev zna užiti! Še vedno je dejaven na literarnem področju, v Celju, na kolesu, med prijatelji in znanci, v krogu družine.

Še ga bomo srečevali, se nasmejali in se namuznili ob njegovem »Te pokličem, da greva na kavo!«. Hiti novim izzivom nasproti.

Lepa leta sva preživela skupaj na III. OŠ in izven nje. Čeprav ni bilo vedno vse rožnato, je ostalo tisto, kar je bilo dobro in nepozabno. Je in bo ostal legenda III. OŠ, sodelavcev, prijateljev, družine in Celja.

Ema Kuhar, III. OŠ Celje«

g. Matevž Žugelj, oče otroka s III. OŠ Celje

»Prijetno presenečen sem prejel vaše povabilo k sodelovanju pri raziskovalni nalogi z naslovom Ivan Janez Domitrovič - osebnost mojega kraja.

Gospoda I. J. Domitroviča sem imel priložnost bolje spoznati v letih 1997 - 2007. V tistem času sta bila moja otroka učenca III. Osnovne šole v Celju, gospod I.J. Domitrovič pa je bil takrat ravnatelj te šole. Kot predsednik sveta staršev in kot član sveta šole sem se z gospodom ravnateljem redno srečeval na številnih sestankih, kjer smo skupaj obravnavali aktualno problematiko: izobraževanja, poučevanja, delovanja šole, kadrovske zasedbo, uspehe učencev, pričakovanja staršev in pravzaprav vse, kar je spadalo v trikotnik: starši - učitelji - učenci. Zelo dobro se spominjam takratnih prizadevanj ravnatelja, da skupaj naredimo učencem prijazno šolo. Nam staršem je znal na njemu poseben, prijeten in prijazen način predstaviti tako zahtevnost in odgovornost učiteljskega poklica, kot tudi interese učencev do pridobivanja koristnih znanj za življenje, vse ob stalni skupni vzgoji oziroma pripravljanju učencev za izzive prihodnosti. Posebej sem si zapomnil njegov spoštljiv odnos do sočloveka in do odgovornosti šole, tako do učencev, kot tudi do izvajanja celotnega učnega programa.

Najino skupno delovanje v tistem času je bilo vseskozi resnično odlično, zelo skladno, strokovno in kolikor se spominjam nikoli problematično, saj smo se skupaj zavedali velike odgovornosti, ki smo jo imeli do naših otrok oziroma učencev III. osnovne šole.

Le enkrat v vseh tistih letih, pa so se najine poti oziroma pogledi močno razšli. To je bilo na Kopah, ko sva oba obiskala naše učence v času šole v naravi. Bilo je pozimi in seveda je bilo na urniku smučanje. Oba sva na vrhu Kop opazovala učence, kako vijugajo v dolino. Gospod ravnatelj mi je predlagal, da se spustiva za njimi. Pri tem je z roko pokazal v levo, gledal pa je v desno. In tako sva tudi odrinila; on v levo stran, jaz pa v desno - po ledu in največji strmini, tako

da sem se komaj in skrajno previdno le prismočal do spodnje postaje, kjer sva se našla in nato skupaj usklajeno smučala do kosila.

S kakšnimi skupnimi fotografijami žal ne razpolagam.

Tudi sedaj, po tolikih letih, sem zmeraj vesel srečanja z osebnostjo "mojega kraja", to je z gospodom I.J. Domitrovičem, kateri je v osnovnošolskem izobraževanju v našem mestu pustil prepričljiv pečat in posebno osebno noto, za kar, to lahko rečem tudi sedaj, smo mu starši in bivši učenci neizmerno hvaležni.

Pri izdelavi raziskovalne naloge vam želim uspešno izvedbo; pri šolanju in v življenju pa veliko uspehov in uresničitev zelenih ciljev.

Z vsem spoštovanjem,

Matevž Žugelj

p.s. Spoštujte svoje učitelje, ker vam želijo vse dobro.«

g. Peter Čanji, sodelavec na III. OŠ Celje, prijatelj (intervju)

1. Kdaj in kje sta se spoznala?

Spoznala sva se leta 1998, ko sem kot študent Univerze v Mariboru iskal šolo za izvajanje pedagoške prakse. IJD je bil pripravljen moji kolegici in meni omogočiti prakso na III. OŠ, kar je bilo za naju čudovito in po mnogih neuspešnih poskusih na drugih šolah, zelo razbremenilno, zame pa usodno.

2. Kako ste ga dojemali kot svojega ravnatelja? Kako je vodil šolo?

Zame je bil od samega začetka močna avtoriteta, katero sem spoštoval in cenil. Vedno sem se od njega ogromno naučil. Do danes me spremlja mnogo njegovih navodil in nasvetov, katere je vedno z veseljem posređoval. Seveda, ne vsak je jemal njegove kritike kot dobronamerne. Solo je vodil profesionalno in s srcem. Bil je pravičen ravnatelj, brez dlake na jeziku, odličen pedagog in mentor. Vedno je užival v uspehih naših učencev, veselil se je vsakega priznanja in je podprl vsak trud. Najbolj mu je bil pri srcu pevski zbor, na katerega je bil vedno ponosen.

3. Kakšen je bil do otrok? Menda je vsa leta tudi poučeval in pripravljaval valetе (sam nam je povedal, da si je to pravico izboril).

Do otrok je bil starševski, razumevajoč in ljubeč. Ko je bilo potrebno je bil strog, ampak vedno pravičen. Otroke je imel vedno rad in je to zahteval tudi od učiteljev. Vedno je govoril, da otroke mora učitelj imeti rad, drugače ne more biti dober učitelj. Valetе so bila njegova domena, vedno je nadziral kar se bo dogajalo in vsak program je moral biti na najvišjem možnem nivoju. Valeta je po njegovem ogledalo generacije in njihovega spoštovanja šole.

4. Kakšne so bile vajine prijateljske vezi (oziroma so še)?

Najino prijateljstvo se je z leti utrjevalo in bo večno. V njem sem dobil prijatelja, kakšnega človek redko v življenju najde. Vedno se na njega lahko zanesem, on pa na mene, v vsem. Karkoli potrebuje sem za njega tukaj, on pa zame. Seveda, je najino prijateljstvo z leti dozorevalo in se krepilo.

5. Kako nanj gledate kot na človeka?

Zame je IJD velik človek. Je moj brat, oče, prijatelj, mentor, svetovalec in mnogo tega. Spoštujem ljudi, ki so stabilni, ki imajo karakter in so neomajni. IJD je natančno takšen. Poznam njegove poglede na svet, na življenje, na ljudi in vse ostalo. Zaradi tega ga močno spoštujem. Njegovi pogledi so zdravi in realni, rad ima ljudi, ljubi svojo deželo, kulturo in slovenski jezik in dediščino. IJD je hodeča ljubezen do slovenskega jezika, literature in dobre knjige.

6. *Katera lastnost vam je pri njem najbolj všeč?*

Zanesljivost in njegovo neomajno prijateljstvo.

7. *Ali vas je kdaj razočaral?*

Nikoli me ni razočaral.

8. *S čim vas je najbolj navdušil?*

S svojo energijo do življenja, zagnanostjo in avtoriteto.

9. *Če se morda spomnite kakšne anekdote, ki bi popestrila našo nalogo, bomo veseli, če nam jo lahko zaupate.*

Anekdot je bilo veliko, veselih trenutkov in presmejanih ur. Njegova najbolj značilna drža, kadar mu nekaj na proslavah, koncertih ali valetah ni bilo všeč je bila, da si je začel ogledovati svoje čevlje. Torej vedno, ko je gledal svoje čevlje, smo vsi vedeli, da bo jezen in razočaran nad tem, kar je gledal, kar je tudi vedno odkrito povedal. Vedno sva se skupaj nasmejala, ko sem mu omenil, da sem ga videl, da je gledal v čevlje. Oba sva vedela kaj to pomeni.

10. *Ali imate morda kakšno zanimivo fotografijo, ki bi bila primerna za našo nalogo?*

Nekaj slikic prilagam.

11. *Ali bi nam zaupali še kaj, kar se vam zdi pomembno za oblikovanje njegovega življenjskega mozaika?*

Mislim da je za njegov pogled na svet in ljudi močno zaznamovalo to, da se je njegova hči Eva poročila z Indijcem. Njegova pot v Indijo, srečanje z indijsko kulturo in vse kar to za seboj potegne.

ga. Metka Hojnik Verdev, prijateljica

»Z Ivanom Janezom Domitrovičem se pozna že dolgo, dolgo let, najmanj 30 let. Spoznala sva se na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v Narodnem domu. Oba rada komentirava program prireditve. Takrat sva bila zelo navdušena nad glasbenim programom in izborom pesmi. Klepetala sva in ugotovila, da sva oba slavista. Družila naju je ljubezen do poezije. Kasneje, ko sem se zaposlila na II. Osnovni šoli Celje, sem se srečala še z njegovo ženo Božo. Postali smo družinski prijatelji. Skupaj obiskujemo različne prireditve in se obvezno po prireditvi sedemo na kavo in komentiramo dogodek. Redno skupaj praznujemo rojstne dneve. Janez zelo rad pripravi kulturni in zabavni program. Janez je zelo deloven, dosleden in natančen. Večkrat sem ga obiskala na šoli, ko je ravnateljaval. S ponosom mi je pokazal dosežke dijakov. Redno sem obiskovala šolske prireditve in žarel je, ko je gledal svoje učence na odru. Občudoval je Kristjanovo režijo Antigone in Kralja Ojdipa. Janez je bil do upokojitve predan šoli in jo še danes pogreša. Večkrat potoži: »Kaj pa moji učenci in moji učitelji.«

V zasebni družbi rad nastopa in dominira. Ko ima občutek, da je zabave dovolj reče: »Zdaj pa dovolj, Boža greva domov.« To pomeni, da se moramo raziti.

Skupaj sodelujeva tudi v Celjskem literarnem društvu. Za mano je prevzel predsednikovanje. Večkrat mi reče, da mu nisem povedala, koliko dela si je s tem nakopal. Potolažim ga, da je deloholik. Nikoli ne zanika, da to ni res.

Posebno doživetje mi je bilo, ko je vodil predstavitev moje druge pesniške zbirke. S posebnim žarom se je lotil dela in pričaral čudovit večer.

Metka Hojnik Verdev«

ga. Anamarija Justin, članica Celjskega literarnega društva

»Pozdravljeni, gospa Jana, Sonja, Jan in Iza!

Na vaše pismo, v katerem me prosite, da naj opišem moje sodelovanje z gospodom Ivanom Janezom Domitrovičem vam z veseljem odgovarjam sledeče:

Moj prvi stik z gospodom Domitrovičem je bil v bolnici, oba sva bila pacienta na istem oddelku. V dolgih urah bivanja v bolnici se bolniki družijo tudi v TV sobi. Gospod Domitrovič me je ogovoril in z menoj navezal prijeten pogovor, v katerem sem ugotovila, da je bil kar v neki stiski glede bolezni in sploh bivanja v bolnici.

Bilo mi je všeč, da me je kar tikal, čeprav sem nekaj starejše od njega, se pa pri takšni prisrčni komunikaciji tudi sama počutim mlajša in pa v bolezni smo si bolj kot drugače vsi enaki.

Drugič sva se srečala na nekem literarnem večeru in nisva govorila.

Tretjič je bil prisoten na praznovanju 10 letnice Celjskega literarnega društva (CLD).

Četrtič sem bila prisotna na predstavitvi učiteljice in pravljicarke, gospe Mire Zelinka, ki jo je g. Domitrovič speljal odlično.

Petič sva se videla na novoletnem županovem sprejemu. Prav takrat pa sem kot ustanoviteljica CLD imela dolžnost poiskati novega predsednika. Zelo tesno je že bilo s časom in potrebno je bilo poiskati zelo kvalitetnega človeka.

Prosila sem gospo Marijano Kolenko, če bi ona prevzela vodenje CLD, pa je odklonila z razlogom, da ima že vse preveč zadolžitev. Ne daleč je v družbi stal g. Domitrovič in ona mi je predlagala njega. Poklicali sva ga in povedali predlog, da postane predsednik. Malo začuden sicer je povedal, da gre res v pokoj in da že sedaj razmišlja, kaj bo delal, saj bo kar naenkrat imel veliko časa. Jaz, ki sem že dolgoletna upokojenka, sem ga takoj potolažila, da šele takrat, ko si upokojen, zmanjkuje časa, čeprav se to predvsem mladim zdi čudno. Tako je na februarškem občnem zboru CLD g. Domitrovič postal predsednik. Na tem zboru se je članom predstavil z obširnimi delovnim načrtom. Člani smo takoj ugotovili, da smo dobili pravega predsednika.

Prvi sestanki upravnega odbora so bili vodeni bolj v šolskem duhu. Včasih je pozabil, da mi starejši le nismo učenci, člani pa smo tudi hitro ugotovili, da smo tudi mi po svoje naporni in tako stopili vsak korak nazaj. Lahko rečem, da smo sedaj dobro spoznali drug drugega in dosegli zelo dobro vzdušje.

Poleg že utečenega programa, ki ga je društvo v dveh letih imelo, je g. Domitrovič s svojim neverjetnim smislom za predstavitev nas članov in naša dela vnesel neko novo dimenzijo. Kot prvo je vodil predstavitev moje druge pesniške zbirke Minevanje. Nisem vedela, kako bo zadeva potekala in nisem si prav upala povabiti vseh mojih znancev, toda moj strah je bil popolnoma odveč. Predstavitev je bila odlična. Domitrovič se je na predstavitev pripravil maksimalno, moja trema se je razblinila v hipu in vsi smo začeli dobesedno uživati. To je odprlo pot tudi do predstavitev drugih članov.

Delo predsednika nekega društva je neplačano, volontersko in častno. Ni pa samo to, njegova soproga nam skuha včasih tudi čaj, speče zavitek in z nami prijateljuje. Vem pa, da je včasih tudi težko, zato ker smo ljudje različni, nekateri bi hoteli še več.

Človeška stran g. Domitroviča je iz mojega vidika predvsem neposredna, odprta, iskrena, topla, zna se dogovarjati.

Jaz in g. Domitrovič pa sva postala prijatelja, vsaj jaz čutim tako. Odkrito si poveva kaj misliva. V življenju je že tako, da odkrita, poštena beseda vedno lepo mesto najde, nikoli opravljanje za hrbtom, ki hitro pokvari vsak odnos.

Veseli me, da sem vam lahko napisala te vrstice. Cenite svoje učitelje, ki jim je življenjski uspeh to, da vam pomagajo spoznavati svet in ljudi v njem.

Priloženo vam pošiljam tudi moji pesniški zbirki. Ko jih boste prebrali, boste morda ugotovili, da se tudi s pesmimi da na kratko veliko povedati.

Želim vam vse dobro.

Anamarija Justin«

ga. Eva Thumar, hčerka (intervju)

1. Vaš najzgodnejši spomin na očeta.

Moji prvi spomini na očeta so vezani na naše prejšnje stanovanje v bloku v Novi vasi, kjer smo stanovali do mojega šestega leta starosti. Spominjam se zlasti sobot, ko smo se vsi gnetli na velikem rjavem kavču in je bilo tako prijetno domače.

2. Je bil oče strog in načelen?

Da, zdaj ko sem sama v starševski vlogi, se mi zdi, da naju je oče vzgajal dokaj strogo. Vcepljal nama je mnoge vrednote, kot so redoljubnost, sestrsko ljubezen, pomen družinskega življenja. Klicati sva ga morali oče.

3. Kakšen je bil vaš odnos z očetom v vašem otroštvu?

Kljub temu da je bil oče strog, sem se z njim dobro razumela. Veliko časa je preživel z nama s sestro. Igrali smo se, hodili na sprehode, smučali, zvečer pa nama je neumorno bral pravljice.

4. Ali je oče podpiral vaše interese? Katere?

Bila sem precej svobodno vzgojena. Oče mojim odločitvam, ki so bile pomembne za nadaljnje življenje, ni nikoli nasprotoval, mi je pa povedal svoje mnenje in poskušal razjasniti posledice mojih odločitev.

5. Ali ste se s sestro morali kdaj »boriti« za očetovo naklonjenost?

Ne, meni se ne zdi tako, čeprav bi imela moja sestra verjetno drugačno mnenje.

6. Ali je očetov poklic vplival na vaš odnos do slovenskega jezika?

Njegov vpliv je bil velik in se je kazal predvsem v moji ljubezni do knjig, zanimanju za slovenski jezik, udeleževanju tekmovanj za Cankarjevo priznanje in nenazadnje tudi v izbiri študija.

7. Ali je vplival na vašo poklicno odločitev?

Da, mislim da je vsaj delno vplival na mojo izbiro, čeprav je zavestno sicer ni odobraval (primerjalna književnost in francoski jezik na FF).

8. Ali ste v njem videli svojega vzornika in zakaj?

Oče je bil moj vzornik in spoštovala sem ga tudi po poklicni plati – kot dobrega ravnatelja.

9. Ali vas je kdaj razočaral?

Gotovo. Se pa trenutno ne spomnim nobenega večjega »incidenta«.

10. Kako je sprejel vašo življenjsko odločitev – poroko z Indijcem?

Dejstvo, da sem se poročila z Indijcem, je dobro sprejel in mislim, da je ponosen. So pa kulturne razlike včasih zelo velike, za kar sta potrebna razumevanje in potrpljenje.

11. Kako danes gledate na vajino skupno prehojeno pot?

Mislim, da sta mi z mami dala lepo otroštvo in svobodno mladost in da sta me naučila pravih vrednot. Zdaj iz daljave in tujine gledam na najin odnos vedno rahlo nostalgичno, saj so stiki omejeni na tistih par tednov v letu, ko imamo mi počitnice ali ona dva prideta gor. Želim si več takih trenutkov, saj se tudi moji otroci vedno bolj zavedajo pomena družinskega življenja.

ZAKLJUČEK

Pisati življenjsko zgodbo človeka, ki ga nič ne poznaš, se nam je na začetku zdela precej zahtevna naloga. Ko pa nam je naša mentorica pojasnila, da bomo spoznali življenje in delo človeka, ki se je celotno službeno obdobje posvečal poučevanju slovenskega jezika in ravnateljstvu, nam je izziv postal zanimiv.

Ob našem prvem srečanju z gospodom Ivanom Janezom Domitrovičem – Janijem smo ugotovili, da je prijeten sogovornik, ki nam je z veseljem odkrival skrivnosti svojega življenja. Spoznali smo, da je z navdušenjem in z ljubeznijo opravljal svoj poklic, da je ljubezen do slovenske in tuje literature prenesel na mnoge učence in da je bil eden od tvorcev sprememb v našem šolskem sistemu. O njegovem pedagoškem poslanstvu so nam spregovorili tudi mnogi njegovi sodelavci, prijatelji in znanci.

Ob koncu smo ugotovili, da so se naša predvidevanja v celoti uresničila.

- Kljub temu da ni naredil nobene široko odmevne stvari, je, tako med svojimi učenci kot v strokovnih pedagoških krogih, pustil predvsem pozitivne sledi, pa naj gre za vcepljanje ljubezni do slovenskega jezika ali za oblikovanje novosti v šolskem sistemu.
- Mozaik njegove življenjske zgodbe, ki ga sestavljajo predvsem pozitivni drobcji, ki so majhni, srednje veliki in včasih tudi večji, je zasijal v popolnem sijaju. Oblikoval se je v podobo uspešnega, ustvarjalnega, toplega, a neomajnega človeka.
- Izkazalo se je, da je njegov pečat, ki ga je pustil v srcih ljudi, v pedagoških vodah in med Celjani, tako velik, da si je zaslužil, da smo ga predstavili kot osebnost mojega kraja.

Veseli smo, da smo ga spoznali, da smo spoznali njegovo življenjsko zgodbo, ki razkriva, da lahko z močno voljo in trdom tudi otroci manj izobraženih staršev izpišejo uspešno življenjsko zgodbo. Ponosni smo, da lahko to zgodbo v obdobju, ko gospod Ivan Janez Domitrovič praznuje sedemdesetletnico, predstavimo tudi vam.

ZAHVALA

Ob koncu bi se radi zahvalili vsem, ki so nam pri našem delu pomagali. Hvala vsem, ki so pobrskali po spominu in nam zaupali nekaj utrinkov s poti, ki so jo prehodili z gospodom Ivanom Janezom Domitrovičem ter nam tako pomagali pri oblikovanju življenjskega mozaika Celjana, ki je pri oblikovanju življenjske poti svetoval mnogim Celjanom.

Iskrena hvala tudi vsem, ki so nas pri našem delu usmerjali, nas spodbujali in nam pomagali pri oblikovanju naše naloge.

Predvsem pa bi se radi zahvalili gospodu Ivanu Janezu Domitroviču, ki nas je popeljal skozi življenje predanega učitelja, ljubitelja otrok in enega od tvorcev šolskih novosti.

slika 78: MLADI RAZISKOVALCI MED PREBIRANJEM GRADIVA
(februar 2016; fotografija je last raziskovalcev)

VIRI IN LITERATURA

PISNI VIRI: Naš prispevek k posodabljanju vzgojno izobraževalnega dela v vrtcu in osnovni šoli (elementi tega v 9-letki); Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, Sekcija Celje; 2004

OŠ Dobra 180 let 150 let 50 let; jubilejni zbornik; Dobrna; maj 2011

Hitro mineva čas; kolektiv III. OŠ Celje Ivanu Janezu Domitroviču ob upokojitvi; 2013

Zate Ivan Jane Domitrovič – Jani Džimi; aktiv ravnateljev celjskih OŠ ob upokojitvi Ivana Janeza Domitroviča; 2013

Vladimir Kajzovar: Ingoličeva ptujska leta

Anton Ingolič: Lukarji; Zbirka Naša beseda – Anton Ingolič, zbrana dela – I. del; Mladinska knjiga, Ljubljana, 1970

Ivan Dolinar: Vaška skupnost Kasaze; Žalec, 2013

Kronike OŠ I. celjske čete (1969 – 1981)

Kronike OŠ XIV. divizije Dobrna (1981 – 1994)

Kronike III. OŠ Celje (1994 – 2013)

Časopisni članki: Celjski tednik (8. 4. 1960; 9. 12. 1960; 29. 9. 1961)

Dobro jutro (25. 9. 2004)

NT & RC (8. 5. 2007; 18. 12. 2007)

Novi tednik (10. 10. 2013)

USTNI VIRI:

g. Ivan Janez Domitrovič

ga. Eva Thumar (Luksemburg), hčerka

ga. Erna Krmenšek (Celje), bivša učiteljica

ga. Daša Knez (Petrovče), bivša učenka, prijateljica

ga. Vita Mavrič (Ljubljana), bivša učenka

ga. Danica Šalej (Drešinja vas); bivša učenka, prijateljica

ga. Marinka Dobnik (Žalec), bivša sodelavka, prijateljica

g. Marjan Petan (Celje), bivši sodelavec, prijatelj

ga. Vida Bukovac (Celje), bivša svetovalka Zavoda za šolstvo

ga. Marija Deu Vrečer (Dobrna), mati bivših učencev na OŠ Dobrna

ga. Marijana Kolenko (Celje), bivša sodelavka, prijateljica

g. Aleksander Verhovšek (Celje), bivši sodelavec

ga. Ema Kuhar (Celje), bivša sodelavka na III. OŠ Celje

g. Peter Čanji (Celje), bivši sodelavec, prijatelj

g. Kristian Koželj (Celje), bivši učenec, sodelavec

g. Matevž Žugelj (Celje), bivši član Sveta staršev III. OŠ Celje

ga. Anamarija Justin (Celje), članica Celjskega literarnega društva

ga. Metka Hojnik Verdev (Celje), prijateljica

INTERNETNI VIRI: Wikipedija (Zabukovica; 15. 2. 2016)

Spletna stran Rudarskega muzeja Griže (22. 2. 2016)

Spletna stran Celjskega literarnega društva (24. 2. 2016)

IZJAVA

Mentorica, Jana Draksler, v skladu z 2. in s 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Ivan Janez Domitrovič – osebnost mojega kraja, katere avtorji so Sonja Drofenik, Iza Vodenik in Jan Vodenik:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 7. 3. 2016

Šola: OŠ Frana Kranjca Celje

Podpis mentorja(-ice)

Jana Draksler

Podpis odgovorne osebe

Danica Šalej

* POJASNILO V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja(-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.

A close-up photograph of a middle-aged man with a receding hairline, smiling broadly and holding a microphone with a yellow foam cover. He is wearing a dark shirt and a light-colored jacket. The background is a warm, textured orange-brown.

IVAN JANEZ DOMITROVIČ

osebnost
mojega kraja

Avtorji:

Sonja DROFENIK

Iza VODENIK

Jan VODENIK

Mentorica:

Jana DRAKSLER

OŠ Frana Kranjca Celje

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

marec 2016